

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis
Leidžiama kas Pėtnydia
Susivienijimo Lietuviu Amerikoje
V. K. Račkauskas, Redaktorius (Editor)
PRENUMERATA METAMS
Suvienuose Valstijose \$1.00
Kitose Viespatystėse \$1.50
„TEVYNE“
307 W. 30th Str., New York, N. Y.

TEVYNĖ

Published and distributed under permit (No. 511) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of New York, N. Y. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
A. B. Strimaitis, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.00
To Foreign Countries \$1.50
„TEVYNE“
307 W. 30th Str., New York, N. Y.

No 13

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875.

NEW YORK, KOVO (MARCH) 21, 1919 m.

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917 Authorized on June 27, 1918.

Vol. X

LIETUVOJE IR LATVIJOJE

Kopenhaga, kovo 17 d. — Latvių kareiviai eina pirmyn linkui Mintaujos ir paėmė miestelius Kanda ir Zabeln. Bolševikai šiaurvakarinėje Latvijoje traukiasi atgal dideliame sumištyme. Vėliaus pranešama dar: „Paimta miestas Tukum, 60 mylių nuo Rygos. Perkirta bolševikų traukimas atgal visoje šiaurinėje Latvijoje. Latvių kareiviai pasiekė Blieden, pačiame viduryje šiaurinės Latvijos.“

Iš Berlyno, pasiremiant žiniomis, išsiųstomis iš Liepojos, skelbiama, kad bolševikai sumušti ant viso fronto tarp Kauno ir Vilniaus, ir kad geležinkelis tarp Šiaulių ir Kaišėdary yra Lietuvių kariuomenės rankose.

Per Stockholmą, iš kovo 16 d., skelbiama, kad Latviai atmušę nuo Rusų-bolševikų Žagarę, Grenzhofą, Weitenfeldą ir Alt Auzą (Wee Auce).

Kovo 17 d. per Kopenhagą pranešama: „Estų kariuomenė ir vėl valdo Pskovo frontą, kaip skelbia oficialės Estų armijos išleistos žinios, kuriose sakoma, kad Estai uždavė bolševikams smugį toje apylinkėje. Dideliame mušyje Pečora apyrbėje ir vakarus nuo Pskovo, Estų ir Suomų (Finų) kariuomenė paėmė keletą kaimų.“

Stockholm, kovo 17 d. — Visu Lietuvos frontu atsiki...

naujino mušiai prieš bolševikus, kaip praneša paskelbimas, išleistas vyriausiojo Lietuvos štabo Kaune. Pranešimas yra sekamo turinio: „Mušiai atsinaujino visu frontu subatoje; bolševikai likosi sumušti Sėdoje. Šiaurvakarus nuo Vilniaus, Pagiriuose, mūsų naktinis atakas privertė bolševikus pasileisti bėgti. Į rytvakarus nuo Vilniaus mes su pergale einame pirmyn, priversdami priešų trauktis atgal ant viso fronto.“

KLERIKALŲ LAIMĖJIMAS LIETUVOJE.

Iš Lausanne, Šveicarijoje, kovo 18 d., paskelbta sekanti žinia:

„Pasekmėje ministerijos krizės, iškildusio Lietuvoje, M. Dovydaitis yra pakviestas sudaryti naują ministerijų kabinetą, kaip praneša čia veikiantis Lietuvių Informacijos Biuras (Lithuanian News Bureau). Krikšč. Demokratai naujoje ministerijoje turės didžiulį vietą.“

Jei toji žinia yra teisinga, tai išeina, kad Lietuvoje klerikalai paėmė viršų. Mums, Amerikos Lietuviams, pailsusiems dēlei partijinių imtynių Amerikoje, liudna darosi, matant, kad ir Lietuvoje ne geriau einasi: dar Lietuva nėra pripažinta liuosa, o jau „trečias“, taip sakant, ministerijų krizis įvyksta bėgyje kelių savaitė...

VISOKIOS ŽINIOS

AMERIKONŲ SPAUDA APIE LIETUVIUS.

New York „Tribune“. — „Rytinės Prusijos (Prūsų Lietuvos) Lietuviai atsiskyrė nuo Vokietijos ir įsteigė nepriegulmingą valstiją teritorijoje į šiaurį nuo Mozurų ežerų. Ši nauja valstija vėliaus susivienys su Lietuvos respublika, pirmiausia buvusią Rusijos provinciją. Šitai pranešė laišku, adresuotu Lietuvių Tautinei Tarybai, 320 Fifth Ave., New York City, A. Klimas, Lietuvos delegatas ir taikos konferencijai Paryžiuje.“

„Teritorija, kurią sudaro atsiskyrę nuo Vokietijos lietuviai, užima visą dalį Rytinės Prusijos į šiaurį nuo Karaliaučiaus, inimant kartu ir šį miestą, ir vedant rubėžių upę Prieglium.“

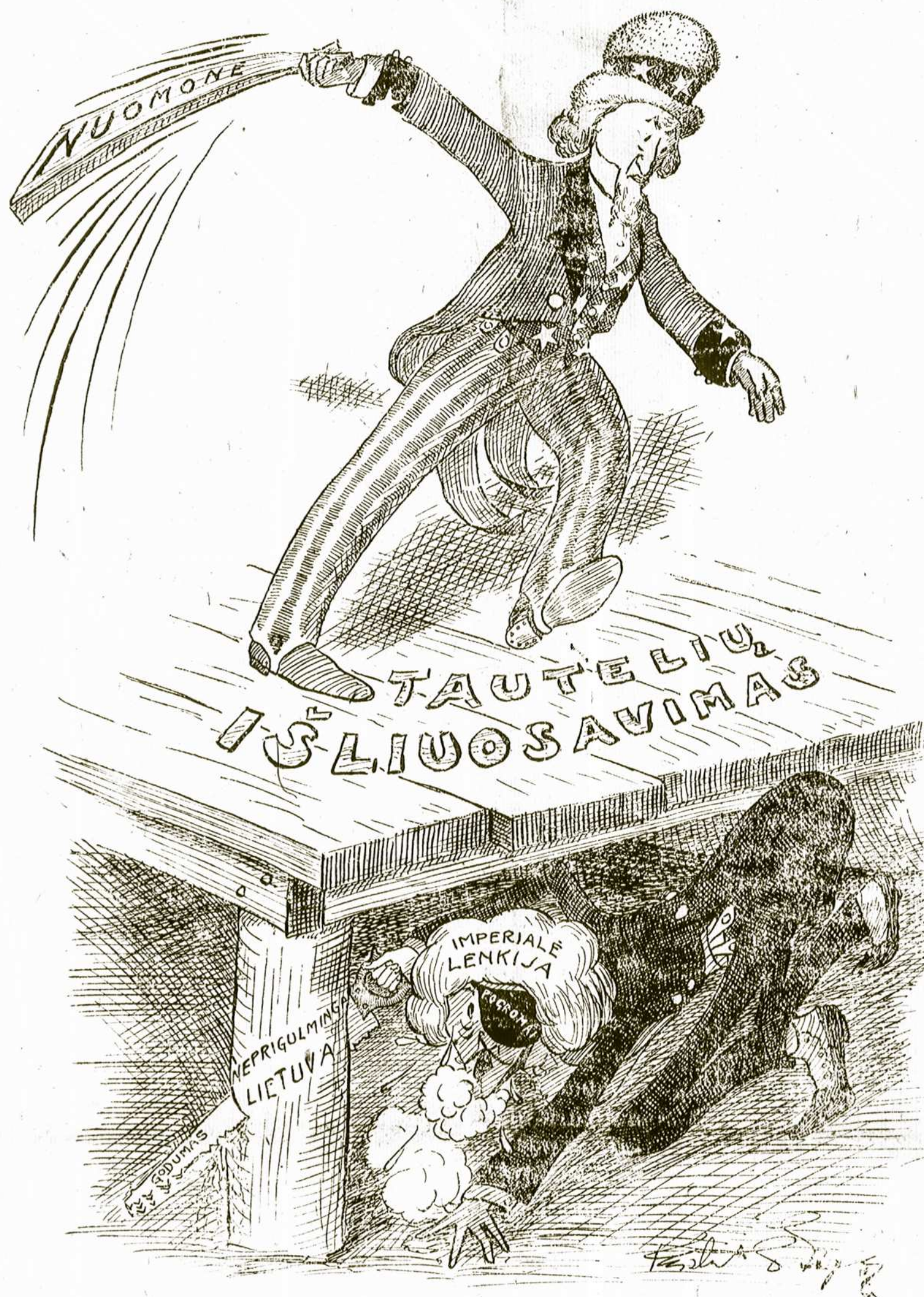
„New York Times“. — „Basel, kovo 11 d., gauta telegrama iš Liepojos sako, pranešimas kablegras Maskvos užreikšias, uvos ir Baltgudijos reikalų komitė iš Amerikos, Anglijos ir Itali-

jos valdžių, kada jų atstovai turi važiuoti į Prinkipo konferenciją. Taipgi tame komisarių pranešime užreikšama, jog buvo pasipriešinta išrišimui ramiu būdu visų klausimų, surišų su situacija šioje Rusijos dalyje.“

New Yorko „The Evening Post“ praneša, jog Vilniuje yra tvirta bolševikų organizacija, turinti neapbružiuotą sumas pinigų bolševizmo propagandos skleidimui. Šitai organizacijai vadovauja Adolph Joffe, buvęs bolševikų ambasadorius Berlyne.“

IŠ TAIKOS KONFERENCIJOS.

Manoma, jog ateinančią savaitę Taikos Konferencija svarstys Lenkijos rubėžius. Todėl trumpoje ateityje, be abejonės, sužinosime, kokis likimas Lietuvai ištiks. Nors negalima daleisti, kad Taikos Konferencija akiai remtų lenkų užgrobito tikslus, tačiau negalima ir tvirtinti, kad taip nebus. Taigi ateinančią savaitę Lietuvos klausimas bus padėtas ant galutinio li-

kimo svarstyklę. Amerikos delegacija taikos konferencijoje tikisi, jog galutinai taikos sutartis bus pasirašyta bėgyje 10 dienų.

VOKIETIJOS VARGAI.

Vokietijoje vis dar nėra ramybės ir rimtos tvarkos, nes įsisiurbavusi išbadėjusių ir karės nuvargintų žmonių minia nelabai lengva priversti tvarkos. Pranešama iš Berlyno, jog valdžios kariuomenė galutinai apgalėjo spartakus Berlyne, tiksliai tulose dalyse priemiesčių jie dar laikosi, tačiau greitai laiku bus galutinai apgalėti. Laikė šitų sukilimų Berlyne žuvo apie 500 žmonių ir daug sužeista. Jeigu būtų užtektinai maisto Vokietijoje, tai tas pagelbėtų dabartinę valdžią įvesti galutiną tvarką, nes tuomet spartakai neįstengtų sukelti darbininkų minias prieš dabartinę valdžią.

Tačiau Vokietijos vargai dar neužsibaigia su apgalėjimu spartakų. Dabartinė valdžia grėsia pavojus dar ir iš kitos pusės. Kapitonas Andre Tardieu, Francijos atstovas taikos konferencijon, išsireiškė, jog Vokietija šiandien yra tokia padėtyje, kad pasirašys po tokiais taikos sąlygomis, kokias Aliantai pasiūlys, tačiau vėliaus tų sąlygų nepildys, nes ta Vokietijos valdžia, kuri pasirašys po taikos sąlygomis, bus nuversta tuojuos po pasirašy-

mu. Tos nuomonės yra ir Amerikos delegatai. Tokiu būdu dar viena neišvengia Vokietijoje revoliucija būtų.

SUKILO KOREAIEČIAI.

Peking, kovo 14 d. — Pranešama, jog atvykę į Pekiną Korėjos nepriegulmės judėjimo vadovai užreikškė, kad šis koreaičių judėjimas-sukilimas yra tautos kovą už savo nepriegulmę, kurią remia 3.000.000 koreaičių. Ikišiol yra suareštuota 40.000 ypatų, kaip sukilėlių, kuriuos žiauriai kankina kalėjimuose Japonijos valdžia.

Korėjos judėjimo vadai tikrina, jog visa Korėja nerimauja dēlei savo nepriegulmės išgavimo, ir todėl tikisi, kad taikos konferencija atkreips savo dėmesį į jų reikalavimus.

KULKA UŽGAVO TROCKIO SKRYBĖLĖ.

Londonas, kovo 15 d. — Leonas Trockis, Rusijos bolševikų karės ministeris, kuomet grįžo į Petrogradą nuo Rygos fronto, tad mažoje stotyje traukiniui sustojus, trys nariai raudonosios gvardijos šovė į jį, beiniant jam laukan iš miegamojo vagono.

Tą patį vakarą pasakodamas Trockis sovietui šį atsitikimą parodė skrybėlę, kuri buvo skylė kulka pa-daryta, tik vienu coliu augš-

čiau jo galvos. Taipgi jisai pranešė, kad vieną narį jo štabo mirtinai peršovė, o kitą lengvai sužeidė.

RUSIJA BE JAVŲ.

Praneša iš Archangelsko aliantų maisto komisija, jog Rusijoje beveik visiškai nėra javų, nes ukininkai, bijodamiesi, kad bolševikai neatsimintų pasėlio, visiškai nesėjo jokių javų. Todėl dabar prašo, kad Amerika prisiroštų penėti Rusiją nors per 6 mėnesius po pastovaus išrišimo Rusijos likimo klausimo, iki šalis vėl nebus pastatyta ant tvirtos agrikulturnės papėdės.

CLEMENCEAU UŽPUOLIKAS NUTEISTAS.

Paryžius, kovo 14 d. — Emile Cottin, anarchistas, kuris peršovė Francijos premjerą Clemenceau, kairiškojo teismo nuteistas mirtin, ir bėgyje 15 dienų tur būti bus nužudytas. Teisme jisai užreikškė, kad jeigu jis pabėgtų iš kalėjimo, tai vėl kėsintųsi premjerą užmušti.

NEW JERSEY GATVEKARIŲ STREIKAS.

Siaučia visuotinas streikas New Jersey valstijos gatvekarių darbininkų. Kairiškoji Darbo Taryba, iš Washingtono, deda visas pastangas, kad sutaukius abi kovojančias puses, nes lokalinė miestų komunikacija veik visiškai suparaližuota.

NEW YORKO PRIEPLAUKŲ STREIKAS.

Prieplaukų darbininkai jau pradeda išlaimėti savo reikalavimus ir grįžta prie darbo. 14 firmų sutiko iš-

pildyti streikuojančių darbininkų reikalavimus ir tokiu būdu 70 nuošimtis streikuojančiųjų sugrįžo prie darbo.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės Kampelis

Delegatams išvažiuos.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės delegatai jau Francijoje. Jau tuojuos turėsiu nuo jų žinių. Kokis Lietuvos padėjimas šiandien — bus L. A. Bendrovės pasiuntinių uždaviniu aprašyti. O laikraščiai (anglų) suteikia kas-kart vis daugiau žinių apie Lietuvą. Iš jų matyti, kad Lietuvos klausimas rimtai bus svarstomas greitoje ateityje ir kad Lietuva bus nepriegulminga. Vienok Lietuva labai apgadinta karės. Broliai ir sesers, ar jums nerupi Lietuvos atstatymas?!

Lietuvos Atstatymo Bendrovė rupinasi Lietuvos reikalais ir jau pradeda tenai darbą. Bet tiems reikalams reikia milijono dolarių! Skubinkimės visi, kaip vienas, tuojuos sudėti pinigų, nes Lietuvoje atstatymo darbas jau dirbamas. Dėkime, kiek kas išgalime!

Lietuviai patį gerai rupinasi šalies reikalais.

Lietuviai jau sudėjo 115,000,000 markių vidurinės paskolos. Tai bus netoli 28,000,000 dolarių. Tik pagalkvokite, kad tie suvarginti karės žmonės tiek sudėjo, tatau Amerikos lietuviams reikia sudėti jau netiek, bet daugiau. Broliai ir sesers, ar jūs neparodysite nei kiek pasišventimo link savo tėvynės! Čionai esame ketvirta visų lietuvių dalis ir gyvendami pilnume tesudėjome vos tik apie trisimtiną dalį to, ką Lietuvos lietuviai sudėjo šalies atstatymui. Pamąslykite, kaip mes galėsime sutikti savo išvargusius brolius ir seseris, kuomet keliausime Lietuvon! Tik pagalkvokite. Tai gėda raudonins veidus!

Mažoji Lietuva jungiasi prie Didėsės. Tilžėje sudaryta Komitetas. Dr. Gaigalaitis vadovauja.

Žinios atėjo ir nuo Prūsų lietuvių. Jie dedasi su Didžiąja Lietuva. Kovo 6 d. paskelbė tą visam pasauliui. Visame judėjime vadovauja daktaras Gaigalaitis, reikštą atstovas ir žymus veikėjas. Rašytojas Vyduanas parašė Lietuvos istoriją, kurioje Mažąją, Prūsų Lietuvą, priskiria prie Lietuvos. Anglų spaudoje apie tai rašė „Literary Digest“.

Lenkai nenori Lietuvos prijungti, bet geidžia, kad Lietuva prisidėtų autonomiškai prie Lenkijos. New York Times taikintoju tapo.

Kovo 10 d. „New York Times“ editoriale išspausdino, kad esą Ukrainai, Lietuvai ir Lenkijai verta sudaryti federaciją ir ginčus užbaigti. Girdi, Paderewskis esąs tokios nuomonės, kad Lietuva gali dėtis prie Lenkijos tik autonomiškai. Komercijos, apsigynimo ir kiti reikalai bus bendrai aprupinami, o kultūriniai ir tautiniai reikalai busi palikti kiekvienos tautos pilnam savistoviam aprupinimui. Tas laikraštis lyg bandė taikyti. Tai reiškia, kad lenkų dalykai nepergerai stovi ir kad lietuvių rimtas veikimas nugalėjo jų intrigas. Tai didelis lietuvių laimėjimas.

Londono žydų laikraštis, aprašydamas Lietuvos klausimą, pasakė:

Lietuva ir Baltgudija sudaro tvirtą respubliką. Valdžia jau esanti visuomenės užgirta. Valdžioje yra ir žydų atstovai, kaip ir baltgudžių, ir mes, žydai, norime antisemitų lenkų, todėl kovosime prieš jų pastangas užgrobti Lietuvą. Taipgi norime nei susirgusių rusų, nei Vokietijos globos, bet norime nepriegulmingos Lietuvos. Šitas žydų balsas buvo pakartotas „New York Evening Post“, kovo 10 d.

Tegul gyvuoja nepriegulminga Lietuva!

Dėkites prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės, nes tuomi prigelbėsime Lietuvą atstatyti, jos vargus pamažinti, jos žmonėms po didžiųjų vargų atsigauti padėsime. Remkite brolius, kovojančius Lietuvoje už šalies gerovę!

Iškeliauvę Lietuvos Atstatymo Bendrovės delegatai jau gavo palengvinimus siuntimui telegramų per Commercial Cable ir mokės tik trečią dalį mokesčio, kokia paprastai imama. Nepraleiskite Lietuvos Atstatymo Bendrovės žinių. Skaitykite „Lietuvos Atstatymą“. Metams tik vienas dolaris.

Svarbiausia — bukite Lietuvos atstatytojais ir dėkites prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės.

Informacijų klauskite šio adresu: Lietuvos Atstatymo B-vė (Lithuanian Development Corporation) 320 — 5th Ave., New York, N. Y.

LIETUVOS VALDŽIOS ATSIŠAUKIMAS

PILIEČIAI!

*Sunkių Valandų Šaukiamie
Jūsų Paspirties ir Paramos*

Mūsų Tėvynė iš visų pusių apsupta priešininkų. Iš rytų į mūsų kraštą skverbiasi rusai siūsdami raudoną gvardininkų būrius ir skeldami, kad ir pas mus jie sudarysį tokią pat Tarybų respubliką, kokia yra Rusijoje. Suardę savo kraštą, privedę ligi didžiausio bado Maskvą ir Petrapilį jie ir pas mus norėtų įvesti tokią pat tvarką. Musų žmonės gerai nusimano, ką reiškia tos Rusijos Tarybos: jos išgriovė fabrikus ir dirbtuves, sunaikino pramonę ir prekybą, išdraskė žemės ūkį ir paliko milijonus žmonių be darbo. Netikėkime rusų prižadais! Kartu su savim jie vežasi būrius savų valdininkų, badą ir naujus pančius mūsų Tėvynei.

Iš pietų grėsia mūsų kraštui lenkai. Lietuvos dvarininkų paakinti jie sudarė iš tų pačių dvarininkų Lietuvai valdyti komisiją, siunčia į mūsų kraštą savo valdininkus ir rengia kariuomenę mūsų kraštui apimti. Lietuvos dvarininkai linkta prie Lenkijos, norėdami apsaugoti savo dvarų neliečiamybę. Jie žino, kad nepriklausomą demokratinių Lietuvoj jie negalės valdyti tokiais žemių plotais, kurių jie patįs neįstengia išnaudoti, kada šale jų skurstą šimtai tukstančių bežemių ir mažžemių. Lenkijos valdžia palaiko mūsų dvarininkus, norėdama su jų pagalba užgrobti visą Lietuvą. Dar šią vasarą Lenkijos įgaliotinis Berlyne raštu pranešė mūsų įgaliotiniui, kad Lenkijos vyriausybė pripažįsta Lietuvos nepriklausomybę, o netrukus už mūsų pečių pradėjo tartis su Vokietijos Liudendorfu, kad prijungus ją prie Lenkijos. Lenkai mano, kad su dvarininkų pagalba jie ramiai galės valdyti ir išnaudoti Lietuvą; bet apsirinka! Lietuva pigiai savo laisvės neparuos. Kaip prieš rusus, taip ir prieš lenkus Laikinoji Vyriausybė pakėlė griežčiausius protestus ir stodama kovon reikalauja, kad jie pasitrauktų iš mūsų krašto. Po keturių okupacijos metų, išeidami iš mūsų krašto, vokiečiai veda derybas su mūsų priešininkais, norėdami atiduoti jų globon mūsų Tėvynę. Jie tariasi ir su bolševikais ir su lenkais. Tarp savo ir bolševikų kariuomenės jie nustatė tam tikrą tarpą ir ten kur jie išeina, tuojau į jų vietą skverbiasi bolševikai. Vokiečiai, sakydami, kad patįs negali ginti Lietuvos nuo bolševikų veda derybas su Lenkų vyriausybės atstovais, kad atgabenus Lietuvon lenkų kariuomenės.

Per visą okupacijos metų vokiečiai visai mums trukdė organizuoti darbą ir tvarkyti kariuomenę. Visas kas buvo padaryta organizacijos reikalui, buvo daroma okupacijos valdžiai trukdant ir prieš jos valią. Kad trukdžius, mūsų darbą,

musų kariuomenės tvarkymą jie stato mums vienas kitam prieštaraujančius reikalavimus. Pažadėdami duoti ginklų jie vieną kartą reikalauja parašo, o kitą kartą duoda su ta sąlyga, kad juos vartosime tik kovai su bolševikais. Visą laiką trukdydami padaryti mums Vilniaus apsaugą, išeidami iš Vilniaus jie paliko ginklų ne mums, o lenkų legionieriams.

Laikinoji Vyriausybė persikėlė dabar iš Vilniaus į Kauną, kad greičiau susisiektų su kraštu, greičiau organizavus visas krašto pajėgas. Šaukiamoji sausio 16 d. konferencija būtina turi įvykti. Konferencija bus Kaune. Surinktoji Lietuvos kariuomenė trauks į rytų pusę, stovėdama su Lietuvos priešininkais ir išvaduos mūsų sostinę Vilnių iš svetimųjų rankų. Dėl Vilniaus apgyvendinimo mes padėsime visas savo pajėgas. Mes neužleisime be kovos nei vienos pėdos Lietuvos žemės. Mes šaukiamie visus krašto piliečius kovon ir mes laimėsime! Kovoje ne dėl svetimų žemių užgrobumų, o dėl savo laisvės ir mūsų tautos, kurioms Tautų laisvės obalsis yra ne vien tuščias žodis. Mes laukiame, kad visas kraštas, kaip vienas žmogus sukils savo tėvynės ginti. Ginklų mes gausime, turime gauti! To, ką mes turime, pradžiai užteks. Mes laukiame, kad Lietuvos piliečiai nepasigailės savo turto kariuomenės užlaikymui. Tėduoda, teparduoja kiekvienas ką gali, kas jėgų, kas arklį, kas pinigų, kas avalinės.

Atėjo sprendžiamoji Lietuvos valanda. Lietuvos vyrai! Traukite į tas vietas, kur renkasi mūsų kariuomenės būriai. Mes turime parodyti, kad mes esame verti to, ko mes reikalaujame. Nei viena tauta be kovos neatgavo sau laisvės. Visi, kam brangi Tėvynė Lietuva, kuriems rūpi, kad Lietuvoj būtų šviesa ir gera gyventi, stokime Tėvynės ginti. Kovosime ne su Lietuvos darbo žmonėmis; jų reikalai yra mums itin brangūs, nes darbo žmonės yra mūsų visuomenės pagrindas. Mes žengiam drausią į kovą su svetimžemiais užgrobiais, kuriuos nuveikę mes patįs teisingai susitvarkysime savo valstybę, kad vieni kitų neskriaustume ir visiems būtų gera gyventi. Jeigu gi mes šioj valandoj apleisime Tėvynę, tai mus laukia vėl ilgų vergijos ir kančių metai.

Į kovą dėl Tėvynės Laisvės, dėl Taikos ir Teisybės, dėl visų Lygybės.

Tegyvuoja nepriklausoma demokratinė Lietuva!

Tegyvuoja pirmieji Lietuvos kariuomenės pulkai.

Ministerių pirmininkas — M. Šleževičius.

Užsienų reikalų ministerijos valdytojas — A. Jankulaitis.

Teisingumo ministeris — P. Leonas.

Vidaus reikalų ministeris — J. Vileišis.

Žemės, ūkio ir valstybės

turtų ministeris — Juozas Tubelis.

Susisiekimo ministerijos vice-ministeris ir tos ministerijos laikinasis valdytojas — Jonas Šimoliūnas.

Maitinimo ir viešųjų darbų ministeris ir tos ministerijos laikinasis valdytojas — Juozas Paknys.

Pramonės ir prekybos ministeris — Jonas Šimkus.

Fin. ministerijos valdytojas — Valdemaras Čarnickis.

Švietimo ministerijos pavaduotojas vice-ministeris — J. Yčas.

Krašto apsaugos ministeris — Mykolas Velykis.

Ministeris be portfelio gūdų reikalais — Juozas Voronko.

Ministeris be portfelio — Aleksandras Stulginskis.

Švietimo ministeris — M. Biržiška.

Kaunas, 1919 m., sausio mėn. 4 d.

J. Gedminas.

UNIVERSITETU IŠSIVYSTYMAS

Universitetai — apšviętos šaltiniai.

Kiekvienos tautos kultūrinis stovis yra sprendžiamas sulyg skaičiaus, imant proporcingai abelą gyventojų kaičių, mokslainių, kuriomis ta tauta naudojasi. Ir galima pasakyti, jog ta tauta stovi kultūriškai ir ekonomiškai augčiausiai, pas kurią kuo mažiausiai randasi (arba visai nesiranda) analfabetų.

Mokslainės, paprastai, yra dalinamos į tris pamatinės kategorijas, būtent: pradinės arba liaudies mokslainės, vidurinės arba abelno lavinimosi mokslainės ir augstosios arba universitetai. Universitetai, taip sakant, apvainikuoja apšviętos sistemos, išauklėdami specialistus įvairiose mokslo šakose.

Taigi universitetai yra tais šaltiniais, iš kurių mokslo trokštantis jaunimas gali pasisemti gaivinamojo jų sielą ir nušviečiančio jų protą stebuklingo eliksiero, — panaudojant jį netikėtai dėl savęs, bet ir dėl plačiųjų minčių, t. y., dėl visų atskiros tautos narių, dėl visos žmonijos.

Universitetai — tai kiekvienos tautos brangiausi žydiniai, tai savo rūšies šventyklos, kurios yra naudingos kiekvienam krašto gyventojui, — kokių įsitikinimų jis nebutų. Todėl visi ir privalo tas mokslo įstaigas remti, prisidedant prie jų užlaikymo.

Senovės romėnų mokslainės. — Kadangi Viduramžių laikotarpyje buvo pamėgdžijama sudaryti mokslainių programą sulyg senovės romėnų tvarkos ir kadangi romėnų mokslainės buvo lyg pamatu, ant kurio, amžiams bėgant, tapo pastatytas universiteto palocius, — tai bus vietoje nors trumpai pažvelgti į senovės Romos mokslainės.

Romos imperijoje buvo trys žymiausi mokslo centrai — Roma, Aleksandrija (Aigipte) ir Atėnai (Graikijoje). Šituose didmiesčiuose buvo savo rūšies universitetai, su dideliais knygynais (žinoma, rašytų raštų, kadangi knygų spausdinimas nebuvo žinomas) ir daugeliu profesorių. Tas mokslo įstaigas palaikė Romos valdžia. Jų profesoriai skaitėsi Romos didžianija, buvo puikiai apmokami ir po dvidešimts metų tarnavo (mokinimo) likdavo apurinti pensijomis.

Mokslo programas dalino į dvi grupes: literatišką — „trivium“ ir grynai mokslišką — „quadrivium“.

Roma buvo garsi tiesų mokslo, Aleksandrija — medicina, Atėnai — filosofija ir daila.

Žemiau taip vadinamų universitetų stovėjo lyg ir vidurinės mokslainės. Šitas mokslainės palaikė Romos imperatoriai. Jos ypač buvo garsios Galijoje (dabartinėje Francijoje) ir Ispanijoje. Išryškesnės iš tų mokslainių, pasidėkavojant mokytojų reputacijai, susispiessavo mokinių iš įvairių imperijos kraštų.

Mokslainių kambarių sienos buvo padabintos piešiniais žemlapių ir įvairių istorinių prietikių ar datų. Mokytojus į tas mokslaines skirdavo vietos magistratai, suteikiant jiems „amžiną vietą“ su augšta mokestimi. Panašiai universitetų profesoriams tie mokytojai buvo paliausuoja mi nuo mokesčių ir naudojami įvairiomis privilegijomis.

Mažuose miestuose buvo įrengtos žemosios arba liaudies mokslainės. — Tačiau romėnų mokslainės buvo prieinamos tik augštajai ir vidurinei klasei. Žemojo luomo vaikas patekdavo mokslainės tik tada, kada koks turčius paimdavo jį savo globon.

Tiesa, atsirasdavo ir tokių turtuolių, kurie aukavdavo pinigų suteikimui apšviętos neturtėlių vaikams, — bet tai buvo išimimai.

Viduramžių mokslainės. — Nuo pradžios XI šimtmečio ant Europos dangaus pasirodė tyro mokslo aušrinė. Pradedama atkreipti daugiau domos ant jaunimo proto lavinimo dėlei praktiško gyvenimo. Naujuose miestuose steigiamos mokslainės, kur mokinama skaityti, rašyti, skaitliuoti ir geografijos. Priegtam, pradedama mokinti ne latinių kalboje, bet „liaudies kalboje“.

Tuom pačiu laiku bažnytinės mokslainės ir-gi pradeda įvesti šokių-tokių patobulinimus — pradeda, taip sakant, žiūrėti atviro mis akimis į platųj pasaulį. Mokytojai ima semti tikrai gaivinamojo vandens iš tyrų šaltinių — iš arabų universitetų Kordovoje ir Aleksandrijoje, o taipgi iš graikiškųjų mokslainių Konstantinopolyje ir Atėnuose. Vienur-kitur pradeda jau mokinėti teologijos, medicinos, teisų.

Kryžiaus karės daugiausiai pastumėdavo Viduramžių Europą prie tikro mokslo, prie tyros apšviętos, i-vedant ar išvystant mokslainės — tiesa, išlengvo — i-

liaviną (aritmetyką), geometriją ir astronomiją. — Iš aritmetykos mokinta pradinio skaitliavimo, iš muzikos — to, kas buvo reikalinga dėl bažnytinų pamaldų, iš geometrijos — paprasčiausios problemos ir iš astronomijos — išrokuoti velykinę šventę.

Apie mokymąsi gamtos mokslo negali būti ir kalbos. Dar lengviau bus suprasti tų laikų „mokslo“, jei atsiminsime, jog tada nebuvo rankvedžių ir nebuvo praktikuojama kvotimai ar kritikos. Mokytojas išlengvo diktavo latiniškoje kalboje „sausas“ sutraukas, o mokiniai turėjo tą užrašyti ir paskiau ant atminties išmokyti. Suprantamas daigtas, kad tokiose mokslainėse mokslas negalėjo būti joti ir progresuoti, nors, tiesa, jose buvo palaikomas noras mokintis.

(Bus Daugiau).

I LIETUVOS MOTERIS

(Lietuvos Valdžios Atsišaukimas).

Nespėjo nutilti ar motų griausmai Lietuvoje, jau vėl atsiranda kruvinų pavojų. Rusai bolševikai užėmė mūsų sostinę Vilnių ir nori apimti mūsų šalį iš rytų ir šiaurės, užpulti mūsų sodžius, miestus ir miestelius ir išnaujo pavergti mūsų Tėvynę Lietuvą.

Moteris! Nekartą jūsų krutinėse, liepsnojančiose karšta jūsų brolių, sunų ir vyrų meile, užsidegdavo dar karštesnė ir galingesnė tėvynės meilės ugnis. Garbin-gai jį visuomet įkvėpdavot Lietuvos sumams nepergalimą dvasios galybę. Jie ėjo mirtinon kovon su Lietuvos priešininkais, kaip karžygiai-didvyriai.

Motinos, žmonos ir Sėsės! Šiandien atėjo jūsų valanda. Savo meilės didybe, savo laisvės troškimu, savo tėvynės meile jūs tegalite padėti prikelti visą mūsų šalį. Ji turi stot kaip vienas žmogus ginti prabočių žemes, ginti Lietuvos nepriklausomybę.

Iškelkite drąsiai augštai Tėvynės laisvės Vėliavą, o karžygių galiųjų minių mišnis eis paskui jus, lieti kraują kovoje už žmonių laisvę, už Lietuvos Valstybę!

Siųskite savo sunus, brolius ir vyrus į Apsaugos pulkus. Laiminkite juos išleisdami garbingai pergale-ti Lietuvos priešus arba numirti už Tėvynę!

Krašto Apsaugos Ministerija.

Kaunas, Bazarų gatvė, No. 12.

Amerikoje

Nebus Didelės Armijos. — Senatas užtvirtino 1916 metų įstatymą, pagal kurį pastovioji Suv. Vlstijų armija susidės iš 175.000 karių.

Kongresas užgry armijos budžetą, siekiantį \$11.070.000.000, metams, skaitant nuo 30 d. birželio šių metų.

Šis Kongresas laike savo sesijos atliko šiuos darbus: Priėmė mokesnių (rev. nūe) bilių \$6.000.000.000, —

tai didžiausis mokesnių bilius, koks kada-nors yra buvęs;

Priėmė bilių, skiriančių \$200.000.000, tiesimui gerų viešelių;

Dviem atvejais sumušė bilių, reikalaujančių pridėti prie Konstitucijos priedą apie moterų balsavimą;

District of Columbia padarė visai „sausu“;

Priėmė bilių, skiriančių \$750.000.000 paskolos geležinkeliams.

Šito Kongreso Sesija užsidaro 4 d. kovo, — ir tą dieną Prezidentas Wilsonas apleido Washingtoną, grįždamas atgal į Taikos Konferenciją Paryžiuje.

Beteisė Armijoje — Veikiantis Armijos Teisėjas Advokatas brig.-generolas Samuel T. Ansell, kaip rašo „The Independent“, Senato Militarių Reikalų Komisijai pridavė visą eilę prirodymų beteisės, daromos kareiviams per taikymą militarių įstatymų. Generolas Ansell sako, kad kariškas teismas neretai skiria labai sunkias bausmes už menkus prasikaltimus.

Viename atsitikime, anot jo, du kareiviai, buvę su Amerikos armija Francijoje, buvo pasmerkti mirtiai už tai, kad jie atsakė stoti eilėn, budami taip pailę, savo pareigas pildydami, kad fiziškai negalėjo išpildyti įsakymo.

Antrame atsitikime minima vaikas, kurs išvyta iš armijos ir pasmerktas 40-čiai metų kalėjimo už tai, kad, budamas ant tarnystės virtuvėje, rūkė cigarėtą ir iškoliojo leitenantą, draudusį jį nuo rukymo.

Senatorius Chamberlain įnešė sumanymą įstatymo, kurs turėtų suminkštinti kariško teismo procedurą.

Pagal dabartinę tvarką, kariško teismo pasmerktas kareivis negali niekur apeliuoti, o Generalis Teisėjas-Advokatas ir-gi neturi teisės pats bylos pernagrinėti.

Vokietijoje

Vokietijos finansų ministeris Dr. Schiffer 15 d. vasario paskelbė, jog Vokietijai reikia kredito \$6.424.000.000, iš kurių \$750.000.000 turėtų būti panaudoti statymui namų.

Išviso Vokietijos Reichstagas ikišiol jau davė valdžiai 35 bilionus dolarių, ne skaitant \$1.500.000.000 izdo notų. Popierinių pinigų (banknotų) apyvartoje yra \$10.875.000.000. Apskaitliuojama, kad Vokietijos skolos jau pasiekė netolpusę visų valstybės turtų.

Įvairiose valstybės dalyse yra streikai ir politiškos suirutės. Dideli steikrai buvo beveik visiškai sustabdyti Berlyne bruzdėjimą ir gyvenimą. Tačiau tie su-bruzdimai nėra taip svarbūs, kaip Spartakų sukilimai, prasidėję vasario 16 d. Nuremberg'e, Bavarijoje, ir Reino provincijoje, senkirschen'e. 18 d. rio Spartakų buvo tas generalis str-lėje industrijos Ruhr, palei Rein-

PERŽVALGA

.. Iš Atsitikimų Europoje. — Lenkai, į šiaurę nuo savo rubėžių, nori butinai gauti Vilnių, kurį jie vis vadina lenkišku miestu. Vilniaus nori ir Bolševikai-Rusai, sakdami, kad tai esąs jų miestas.

Lenkai kausi su Vokiečiais netik už Vokiškąją Sileziją, Poznanių ir Vakarų Prusiją, kaip daugiausiai Lenkų apgyventas provincijas, bet ir už uostą Danzig, per kurį Lenkai nori išeiti į jūras.

Ant naujo žemlapio (slg. „The N. Y. Times Current History“, March, 1919, pusl. 414) Lenkija yra, taip sakant, „klynu įsivariusi“ Lietuva, į pasiglenždama Vilnių iki beveik Dinaburgui (Dvinskui)! Abčiai imant, Lenkai turi tokius norus, kad užimtų viską, jeib tik gali.

Kada Taikos Konferencija persergėjo jaunias tautas nesipešti dėl rubėžių, tad Paderewskis atsakė, kad toks persergėjimas Lenkijai reiškia tiek pat, kaip ir patarimas mirštančiam žmogui, kad jis nekovotų su mirėlia... Lenkija, anot jo, norinti gyventi... Tad ir išieina, kad ji nori griebti tiek, kiek tik jos pirštai gali aprėpti, kadir pusę pasaulio. Bet toks Lenkų apetitų išsišakojimas jiems patiems padaro daug bėdies, — visas pasaulis mato jų imperialistinius palinkimus, ir pertai pasaulio sympatių ir parama bus pusėje jų tautų, kurios nori *savą* apginti, ir nenori *svetimo* užgrobti; prie tokių tautų priklauso ir Lietuvių tauta.

Pirm kelių dienų Amerikoje paskelbta p. Mostowskio laiškas, kuriame jisai klausia, kaip Amerikos Lietuviai žiuri į siulomą „defensyve liigą“ su Lenkija, — buk tokia propeccija esanti Taikos Konferencijoje. Tokios liigos reikšmę truputį jau aiškina ir „N. Y. Times“ (11 d. kovo, 1919). Tai būtų liiga trijų: *Lietuvos, Lietuvos ir Ukrainos*. Visos trys tautos būtų autonominės vidujiniuose savo dalykuose, tik ne užsienių klausimuose ir apsigynimo nuo užpuolikų klausime. Kitaip sakant, Lenkai iš kitos pusės bando vesti Lietuvius ir Ukrainiečius prie tokios pat unijos, kokia buvo praeityje.

Ką Lenkai mano po tokia „defensyve liiga“ — mums yra žinoma, ačiu tam erščiuiotam keliui, kuriu mūsų tauta ejo nuo pat Liublino Unijos ikišiol.

Mums keista yra tas, kad p. Mostowskio, Amerikos katalikų įgaliotinis, DRISTA TOKI KLAUSIMĄ STATA TYTI. Juk jam išvažiuojant iš Amerikos, tautininkų konferencijoje, buvo aiškiai nustatyta pozicija, kurios turi laikytis Amerikos Lietuvių įgaliotiniai, — o ta pozicija paremta yra Vis. Seimo (1918) programa ir rezoliucijomis.

„Lietuva“ teisingai pastebi, kad Amerikoje žmonės nuvyti nuo pagrindų, — p. Mostowskį, ar kitą

kalbėtoją, kurs drįstų siulyti Lietuviams „liigą“ su Lenkais, — o vienok katalikai p. Mostowskii išreiškė pilną pasitikėjimą ir visą, kas buvo tautininkų rašyta apie Mostowskį, nesidrovi vadinti viešai šmeižtu!

Iš p. Mostowskio laiško paaiškėjo dar ir šis dalykas. Tautininkų konferencijoje, kurion buvo apsilankę Dobužis, Pakštas ir Mostowskis, prieš iškeliausiant Europon, buvo klausama, ar tie katalikų pasiuntiniai tarnauja kokioms valdiškoms (kokių-nors valdžių, visvien) istaigoms, ar vaduoja Europon tiksliai Lietuvos reikalais ir už Lietuvius pinigais. Visi trys pasiuntiniai išsiskaidė tuo klausimu; visi trys užreikšė, jog jie netarnauja jokioms kitoms valdiškoms, kaip tik Lietuviams! O dabar pasirodo, kad p. Mostowskis iki 7 d. vasario tarnavo kokiame tai Komitetui — tur buti p. Creel'o — vadinas, buvo užlaikomas Creel'o Komiteto ir drauge su tuo atstovavo Lietuvius ir gynė Lietuvius reikalus.

Mes nežinome, kokią poziciją p. Creel užima Lietuvos klausime, — „jis yra daugiau linkęs remti Lenkų aspiracijas, ar jis yra Lietuvių šėyras draugas. Bet p. Mostowskio neteisingai buvo pasielgta su Lietuviais, kada jis konferencijoje užreikšė, jog jis yra siunčiamas Europon Lietuvius išlešomis, o ne keno kito. Tas parodo p. Mostowskio neatvirumą ir, drauge su tuo, nešėryrą jo santykiuose su Lietuviais.

Pasakėme, jog nežinome p. Creel'o pozicijos mūsų klausime. Jei jis yra ištikimų mūsų draugas, — tai p. Mostowskio, kaipo Lietuvius atstovo, darbavimos Lietuvos reikalams, negalėtų pakenkti Lietuvos reikalams. Bet ar negalima daleisti, kad p. Creel buvo ar yra didesnis šalininkas Lenkų ir pertai — rėmėjas Lenkų aspiracijų? Kaip tada galėtų atrodyti p. Mostowskio, kaipo Lietuvius atstovo, rolė ir darbas Lietuvos reikaluose? Mes čia norime pabrėžti, jog nedarome jokių įtarimų, nei jokių spėliojimų, bet tik sustatome faktus ir — pagal tai, kas bus atiteityje, darysime iš jų faktų išvadas.

Kaip ten nebutų, katalikų istaigos, igaliavusios p. Mostowskį, turėtų kuovėkiausiai jį atsaukti: *atstovas, kuris nežino mūsų minčių opinijos kardinaliame mūsų tautos klausime, netinka būti atstovu!*

:: Amerikos Kongresui Užsidiarius. — Užpėreitąją savaitę užsidiarė 65-tasis Kongresas, — bet jis neparodė Amerikos publikai, kad jo darbas būtų buvęs išnašus. Praleidęs 3 mėnesius ginčuose — ypatingai reikšimui nepasitenkinimo Prezidento Wilsono stebėtinai idealu ir gražiu darbu Europoje, Taikos Konferencijoje, — Kongresas, kaip sako „The New Republic“, mirė, palikęs neišrištais

daug labai svarbių klausimų.

Ypatingai sunki kaltė puola ant Kongreso, kad jis, perleidęs laiką ginčams apie Prezidento Wilsono rolę Europoje, apie busimąją tautų liigą, — neparupino tinkamų įstatymų svarbiems darbo klausimams, arba tvarkymui industrijos, kuri daug persikeis, ačiu tam, kad Amerika nuo karės papėdės turi pereiti ant taikos papėdės.

Darbo klausimo svarbą permatė Amerikos Nacionalė Katalikų Karės Taryba, atstovaujanti 1.325.000 organizuotų katalikų, po vadovystė archieviskupo Patrick J. Hayes, kurs dabar yra paskirtas New Yorke užimti mirusiojo kardinolo Farley vietą.

Minėtoji Katalikų Taryba, išrišimui darbo klausimo, siulo šitas reformas:

a) nacionalis sistemas darbo biurams vesti;
b) palaikymas tolesniam laikui Nacionalės Karės Darbo Tarybos;
c) nemažinimas algų, kurios pakilo karės metu, „nežiurint to, jei pragyvenimas ir atpigė“, nesa „nėra užtektinai atlyginimų už darbą tokią algą, kurios užtenka tiksliai pragyvenimui“;
d) įstatymų nustatytas „minimum“ atlyginimas darbininkams;
e) pripažinimas darbininkams teisės organizuotis kolektyvėms deryboms;
f) tinkami darbininkams gyvenamieji namai;
g) steigimas kooperatyvų krautuvų;
h) lavinimasis ir renginias prie specialių darbų;
i) panaikinimas kudių darbo;

j) apdėjimas dideliais mokėjimais įplaukimų, didelių pelnų ir paveldybų;
k) uždraudimas monopolizuoti gyvenimo reikmenis. Knyguteje, kurioje išdėstoma viršaus nurodytieji reikalavimai, sakoma yra: „Išdirbystė negali tinkamai pakilti ir tobulintis, pakol didžiūma darbininkų bus vien tiksliai samdininkais už algą. Didžiūma darbininkų kaip nors turi likti savininkais, bent išdalies, išdirbystės įrankių...“

„Kapitalistai turi, pagaliau, atsiminti senai užmirštąją teisybę, kad darbininkas yra žmogus, o ne išdirbystės įrankis; ir kad darbininko teisė žmoniškai gyventi yra tai pirmoji moralė industrijos pareiga...“

Tas ir tegali būti žmoniška ir krikščioniška, kontraste prieš komercialę ir stabmel dišką dabarnykštės industrijos etiką...“

:: Žinia nuo Dro J. Šliup. — Šiomis dienomis p. L. Šliupienė gavo laišką nuo Dr. J. Šliupo iš London'o, rašytą 14 d. vasario, š. m. Laiškė yra įdomių žinių, — plačiau apie tai minėsime sekančiame „Tėvynės“ numeryje.

„Tėvynės“ redakcija užmezgė ryšius su Dr. J. Šliupu per kablegramą ir tikimės netrukus gauti daugiau žinių.

Žinių iš Europos gausime netrukus ir nuo p. R.

Karūžos, Lietuvos Atstatymo Bendrovės pirmininko, kurs jau iškeliauo Europon su tikslu užmegsti artimus ryšius su Lietuva pirklybai ir industrijai atstatyti, kaip tik atsidiarys rubėžiai.

:: Dėl susižinojimų su Lietuva. — Iš vienos vietos mums pranešama, kad vienas kitas pavieniai žmonės, nei keno negalioji, neatstovaujantie jokių visuomeninių organizacijų, renka aukas savo kelionei į Lietuvą su tikslu įieškoti tenai Amerikos Lietuvių giminių ir tt. Vienas toks „biznierių“ iš Iowa valstijos jau surinkęs apie \$700 savo kelionei ir renginias išplaukti balandžio mėnesį. Mes norėtume persergėti visuomene, kad nesiduotų išnaudoti abejotiniams tikslams. Ir šiame atsitikime kelionės pasisekimas yra abejotinas: pakol toks atstovas pasieks Lietuvą — jau bus birželio mėnuo, o iki to laiko, be abejo, jau bus galima su Lietuva ir per krastį susisiekti. Toliau, — žmogus, prisirinkęs tūkstantį kitą „pajieškojimų“, nei negalės jų „sujieškoti“.

Lai tie, kas panašios iniciatyvos keliones remia ir joms aukoja, apsvarsto, ar gerai daro. Jei nori paremti pinigais keliauninką — gerai, tegul tai padaro; bet lai tokie rėmėjai nesitiki pasėkmių.

ŽINIOS APIE LIETUVĄ.

Tik ką gavom per Committee on Public Information tris kablegramas nuo p. Pakšto iš Kauno. Minėtas komitetas pastebi, kad per jų neapsižiūrėjimą kablegramų perdavimą ilgai užtęsė. Nors visą mėnesį suvėluota, vienok ištisai paduodame, nes gam indomų žinių jose randasi.

(1) Lietuvos neprigulmėbės paskelbimo šventė visoje šalyje bus apvaikščiojama vasario šešioliktoje dienoje. Po pamaldų ir viešos iškilmės, Ministerių Kabinetas, Valstijos Taryba ir karėvija priims prisiegą ginti Lietuvos žmonių laisvę ir nepriklausomybę.

(2) Pranešimas iš Klaipėdos skelbia, kad Lietuvos abiejų dalių suvienijimas ne vien lietuvių gyvenančių Rytinėje Prusijoje yra pagėidaujamas, bet taipgi pagėidauja jo ir vokiečiai pirklybai, gyvenantie Klaipėdoje, kurie pranašauja, kad šis Lietuvos portas ant Baltųjų Jūrų atėityje lyginsis Hamburgui. Visos politiškos organizacijos Rytinėje Prusijoje nedalyvavo vokiečių rinkimuose nes gyventojai save skaito Lietuvos Respublikos piliečiais.

(3) Rusijos bolševikai apskelbė valstijos nuosavybę ne tik žemę ir namus, bet taipgi ir visus namų rakandus. Rekvizicijomis ir taksomis bolševikų komunizmas privėdė Vilnių, Lietuvos sostinę, prie baisaus skurdo. Kainos kasdien augstyn kyla. Žmonės, kurie išdrįsta rekvizicijoms pasipriešinti, kėliose vietose likos nubaustais kankinimais ir net sušaudytais.

Liet. Inform. Biuras.

Maksim Gorkij.

IŠPAŽINTIS

Apysaka.

(Autoriaus pavėlijimu vertė KAROLIS VAIRAS).

Teodorui Šaliapinui pašvenčiu.

(Tąsa).

Žmonės dirbtuvėje man tinka: visi tokie aštrūs, drąsūs ir, nors mėgsta riebiai keikti, nepadoriai plepėti ir tankiai girtuokliauja, užtad laisvi ir nieko nesibijo. Nepanėši jie į maldininkus ir žemės chaumus, kurie skriaudė mane savo bailumu, išdraikyta savo siela, begaliniu liudėjimu, smulkiais apgaudinėjimais Dievo ir savo artimųjų.

O tie jaunikaičiai, kurie ateina pas Mykolą, visados stvoja į priešą, kalba balsiau už visus ir visai nieko nesibijo. Kitados, kuomet aš apie svietą nemisliuodavau, tai ir žmonių nepatėmydavau, o dabar — žiuriu į juos, ir vis noriu atrasti įvairumą, idant kiekvienas skyriūm stovėtų mano akys. Ir vis įieškau ir nėra to, — įvairios kalbos, ir kiekvienas jų turi skirtingą veidą, bet visų tikėjimas yra vienodas ir geisimai vieni ir tie patys — nesukubindami, bet draugiškai išvieno ir uoliai stato kažką!

Kiekvienas tų žmonių tarpe — aiškus ir malonus, tartum pievelė miškų gilumoje paklydusiam; kiekvienas patraukia darbininkus, kurie sumanėsi, ir visi Mykolo vaikėzai laikosi vieno plano, tveria iš sągės dirbtuvėje kažkokį dvasinį ratą ir šviečiai degančių minčių laužą.

Iš pradžių nevisai maloniai mane teprėmė, — šukauja, juokauja.

— Ei tu, ruda muselė! Šventa blakė! Dikaduoni! Gatavecki!

Kitą sykį ir pastums mane kas nors, bet to jau nemokėdavau praleisti pro šalį, — tokiuose atsitikimuose nesigailėjau kumščios. Bet nors ir tinka žmonėms spēka, vienok su kumščia neįmuši į kitų nugaras nei pagodonės nei atidžios, ir dikčiai būčiau gavęs perti, jei į vieną tokį ergelį nebūtų įsiikišęs tulas Mykolo draugužis, Gavrilas Kostinas, jaunas plienininkas, labai dailus vaikas ir labai įžymus dirbtuvėje.

Kabinėjosi prie manęs bent šešetas vyrų ir jau ištikrųjų rengėsi pačiupinėti man šonus, — bet jis sustojo greta manęs ir sako:

— Kam erzinat žmogų, draugai! Ar jis ne toks pat darbininkas, kaip ir jūs, kaip mes visi? Neteisingai elgiatės, draugai, patį prieš save! Mūsų garbė — tikrame draugiškame gyvenime...

Nedaug jis tepasakė, bet kažkaip gerai ir stačiai, tartum vaikams — visi Mykolo draugai stengėsi pasinaudoti iš kiekvienos aplinkybės, idant pasėti jojo mintis. Susarmatijo Kostinas mano priešus ir mane už širdies suėmė — čia tad aš kalbėti.

— Aš — tariau — ne dėlto ėjau į vie-nuolius, kad sočiai pavalgyti galėčiau, bet dėlto, kad mano siela buvo alkana! Gyvenau ir matau — visur amžinas darbas ir kasdieninis, apgavystė ir galvažudystė, vargas ir ašaros, žvėriškumas ir dvasios tamsybė. Kas čia taip surėdė gyvenimą, kur mūsų teisingas ir išmintingasai Dievas, ar jis mato tas dideles ir begalines savo žmonių kančias?

Susirinko gan daug žmonių, klausosi rimtai, aš pabaigiau, — jie tyli. Paskui vienas vyresniųjų, modelninkas Kriukovas sako Kostinui:

— Vienuolis bene giliau žiuri, negu tu su draugais? Jis iš šaknų paima — matai jį?

Malonu man girdėti tokius žodžius, o Kriukovas suplojo man per petį ir tarė: — Tu, bral, kalbėk; tai geras dalykas! Bet plaukus savo, vis-gi, nukirp bent per mastą; šlykštu su tokiu kugiu, žmones tik juokini!

Kažkas iš linksmenių pridėjo: — Ir besimušant negera! Juokauja, reiškia, — piktumas užgeso. Kur juokas, ten yra ir žmogus, gyvulus dingsta.

Kostinas pasivedė mane į šalį. — Tu, — sako, — Motiejau, buk at-

sargesnis su savo žodžiais, už juos kalėjimam žmonės patenka, atsitinka.

Nusistebėjau. — Ką? — Kalėjiman — žinai? — Juokiasi. — Už ką? — Na, o už tokias kalbas! — Juokuoji?! — Paklausk — sako — Mykolo, o aš turiu stoti prie darbo.

Nuėjo. Pasilikau dikčiai jo žodžiais nustebintas, — nesinori tikėti, bet vakare Mykolas tą patį man patvirtino. Visą vakarą pasakojo man apie baisy žmonių persekiojimą, — pasirodo, kad už tokias kaip mano kalbas ir galvas nukirsdavo, ir tukstanciai žmonių suguldė savo kaulus Sibėrijoje, katargoje, — Herodo persekiojimas nesibaigia, bet tikinčiųjų skaičius slapta vis didinasi ir didinasi...

Viskas mano sieloje pasikėlė ir kitaip nušvito, visoms Mykolo ir jo draugų kalboms radau kitą prasmę. Visųpirma — jei žmogus už savo tikėjimą yra pasiryžęs atiduoti savo laisvę ir gyvastį, reiškia — jis karštai tiki ir panėši į pirmus kankintinius už Kristaus mokslą.

Visi Mykolo žodžiai susiliejo vieni su kitais, pražydo ir mano siela priėmė juos.

Nenoriu pasakyti, kad aš juos išsyk priėmiau ir tuoj permačiau juos iki dugnui, bet pirmu sykiu aną vakarą pajutau, kad jie yra artimi mano sielai, ir visa žemė pasirodė man tuokart lyg Betlėjus, kur dikių krauju sotinamasai. Supratau karštą Dievo Motinos norą, kuri, pamačiusi pragarą, prašė Mykolo Arkangelo:

— Arkangele! Ieisk mane ten, ugnyje pakentėti! Tegul ir aš pakentėsiu tas baisias kančias...

Ir čia mačiau ne prasižengėlius, bet teisinguosius, — jie nori išgriauti pragarą ant žemės, ir dėl to yra pasiryžę pakelti visokias kančias.

— Gal buti, — sakau Mykolui, — dėl to ir nėra dabar šventų pustelninkų, kad žmogus nuėjo ne nuo svieto, bet į svietą? — Tikras tikėjimas — atsako jis — butinai apsiereikia veikimo šaltiniu!

— Prileiskite — prašau — ir mane prie darbo! Dega manyje viskas.

— Ne, — atsako, — palauk ir pamislyk, anksti dar tamstai! Jei tamsta, su savo budu, pateksi dabar priešo kilpan, tad ant ilgo laiko ir bereikalingai jį sau užtėpsi. Po tos kalbos tamsta turi pasišalinti iš čia. Tamsta turi dar daug ko neapsvarstyto, ir mūsų darbai nesi liuosas! Apima ir patraukia tamstą jo gražybė ir prakilnumas, bet — prieš tamstą jis pasirodė visoje savo galėje — tamsta stovi prieš jį, tartum ant plečiaus, ir matai visą naujai statomą šventnamį visoje jo neapsakomoje grožėje, bet stato jį ramus ir lygus kasdieninis darbas, ir jei tamsta dabar jau, menkai teapsipažinęs su bendru planu, stotum prie to darbo, — tai išnyktų tamstai to šventnamio išvaizda, išsiblaškytų regėjimas, neužsitvirtinęs sieloje, ir darbas pasirodytų tamstai žemesnis už tamsos pajėgas.

— Kodėl — nuliudęs klausiu — tamsta gesini mane? Aš radau sau vietą ir džiaugiuosi, matydamas, kad esu reikalinga jiega...

O jis rimtai ir liudnai atsako:

— Nelaikau aš tamstą už galintį gyventi pagal neaiškų tamstos planą; matau, kad dar neužgimė tamstos sieloje pažinimas jo ryšio su darbo svieto dvasia. Tamsta ir man jau ir dabar esi gyvenimo nutekinta ir pirmyn išstumta svieto mintis; bet tamsta pats ne taip žiuri į save, — tamstai dar rodosi, kad esi karžygys, galįs iš savo pertekliaus maloniai suteikti pagalbą silpnamjam; tamsta esi kažkoks skirtingas, pats sau tiksliai gyvenęs; esi sau — pradžia ir galas, o ne tąsa puikias ir begaliniai didelio dalyko!

Pradedu suprasti, dėlko jis lenkia mane prie žemės; jo žodžiuose jaučiu neaiškia man teisybę.

(Daugiau Bus).

Glaudas veršis dvi karvi žinda.

Viena ranka glosto, antra peša.

Motinos dužys, svieto gniužys.

Greits, kaip apatinis girnų akmuo.

LIETUVOS NEPIRGULMYBĖS KLAUSIMAS

(Parašė T. NORUS ir J. ŽILIUS.

Iš Anglų kalbos vertė PATRIOTAS).

Emigracija į Didžiąją Britaniją, Afriką ir į Kitas Šalis.

Vakarių Europoje nėra daug Lietuvių išeivių; yra keli jų naujokynai Prūsijos Hessen'o Provincijoje. Didesni naujokynai susidarę Londone, Glasgow'e ir kituose Škotijos miestuose, kur yra kelios Lietuvių parapijos, gana daug įvairių draugijų ir keli laikraščiai.

Randame taipgi kelis naujokynus Pietų Afrikoje, Johannesburge ir kituose miestuose. Būrelis Lietuvių gyvena ir Naujoje Zelandijoje; didoki naujokynai yra Pietų Amerikoje, ypač Argentinoje, kur yra kelias Lietuvių draugijų ir leidžiama laikraštis. Kanadoje Lietuviai yra susispietę ypačingai Montreal, Toronto ir Winnipeg miestuose.

Lietuviai Suvienytose Valstijose.

Didžiausia Lietuvių emigracija buvo į Suvienytąsias Amerikos Valstijas. Pusėje pereitojo šimtmečio Lietuvos istorikas Simanas Daukantas nurodė, kad Kunšto kunigaikštis Jokubas, 1688 m., apgyvendino ant Ispanų salos Guadalupe burį Latvių ir Lietuvių, atėjusių į Latviją nuo baudžiavos savame krašte; vėliaus Anglai panaikino tą naujokyną ir kolonistus atgabeno į New Yorką. 1777 metuose Amerikon atkeliavo Lietuvius Tadas Kasciuska, kariavęs čionai už Amerikos nepirgulybę. Tikroji-gi emigracija, dideliais būriais, prasidėjo tikrai nuo 1868 metų.

Lietuvių Ateivių Naujokynai ir Užsiėmimas.

Pirmieji Lietuviai ateiviai apsigyveno kietosios anglies apielinkėse, Pennsylvania valstijoje; čia dar ir dabar yra gana skaitlingi jų naujokynai, arba kolonijos, apielinkėse Pottsville, Shenandoah, Hazleton, Wilkes Barre ir Scranton. Vyriausis Lietuvių užsiėmimas šitoje apielinkėje yra kalnakasybė; dalis jų užsiima ir vertelgyse.

Daug Lietuvių randama dideliuose Amerikos miestuose. Chicagoje jie turi daugybę parapijų ir įvairių draugijų; Lietuvių skaičius tame mieste siekia 80.000. New Yorke ir-gi yra didelis naujokynas su daugeliu įvairių rūšių draugijų; didžiausiųjų Amerikos Lietuvių Susivienijimų centraliai ofisai yra New Yorke. Didžiajame New Yorke yra septynios parapijos ir, kaip apčiuojama, apie 40.000 Lietuvių. Skaitlingi taip pat Lietuvių naujokynai yra Pittsburgh'e, Philadelphiaje, Boston'e, Cleveland'e, Baltimor'e, Detroit'e ir daugelyje kitų miestų ir miestelių Šiaurietinėje ir Vidur-Vakarinėje Valstijų dalyse. Šiek tiek Lietuvių yra ir Pietuose (Texas ir New Mexico valstijose). Keli naujokynai yra ir Pacifico pakraščiais (California, Oregon, Washington valstijose). Lietuviai, gyvenantie miestuose, tankiausiai dirba įvairiose dirbtuvėse ir turi beveik visados gerus darbus; daugelis jų yra prityrę darbininkai — siuvimo drabužių industrijoje Lietuviai užima labai žymią vietą; nemaža jų užsiima pirklyba; vėlesniuju-gi laiku atsirado tarp Lietuvių ir daug įvairių profesijų žmonių.

Amerikos Laisvės Įtaka į Lietuvius.

Niekas nebrangina Amerikos laisvės taip, kaip Lietuviai. Apleidę savo tėvynę, kur ant kiekvieno žingsnio jų tautiniame ir individualiame gyvenime jie buvo svetimų despotų persekiojami, Lietuviai rado vaišingą prieglaudą Amerikoje. Čia jie laisvai ir netrukdomi naudojosi apšvietos ir kultūros vaisiais; čia jie rengia pamokas ir susirinkimus; čia jie dalyvauja paskaitose, teatruose ir koncertuose; čia jie platina ir skaito knygas ir laikraščius, leidžiamus jų prigimtoje kalboje; čia jie steigia parapijas, draugijas ir draugijų susivienijimus; — kaip visa tai yra kitaip Amerikoje, suliginus su visokiais draudimų ir persekiojimų ukazais senojoje Lietuvių tėvynėje. Dar daugiau, — Amerikoje spausdinamos knygos ir laikraščiai budavo kontrabandos gabenami Lietuvon, ir ten, kaip kokie šventi dalykai, ėjo iš rankų į rankas; Lietuviai, sugrįžę Lietuvon iš Amerikos, budavo gyvaisiais liuosybės apaštalais. Netrukus, Lietuviai ir pradėjo galvoti, kad jei visur kitur gali būti liuosybė, tad kodėl ji negali būti jų prigimtoje šalyje.

Kultūrinis Amerikos Lietuvių Padėjimas.

Ateivis, galėdamas prieiti, šale parapijinių mokyklų, dar prie viešųjų, o ypačingai prie vakarinių mokyklų, lengvai gali papildyti ir praplėsti tą apšvietimą, kurį jis įgyja ačiu kasdieniam prityrimui darbuvietyse ir iš Lietuviškųjų spaudinių.

Dabar Amerikoje beveik nesiranda nei vieno Lietuvio, neskaitančio savo laikraščio, kurių yra net 25, — tarp jų yra keli dienraščiai.

Lietuviai Amerikoje anksti apreiškė palinkimą prie organizavimosi. Iš pradžių jie pradėjo organizuoti savitarpio susisilpimo draugijas, kurių dabar yra suvirš 2.000. Vėliaus suorganizavo du Susivienijimų, butent Susivienijimą Lietuvių Amerikoje ir Susivienijimą Lietuvių Rymo-Katalikų Amerikoje; tos organizacijos skaito savo narius tukstančiais ir turi savo kuopas beveik kiekviename Lietuvių naujokyne. Amerikoje yra suvirš 110 Lietuviškųjų parapijų; prie daugelio jų yra ir parapijinės mokyklos. Taip pat yra daugybė chorų, scenos, dailės ir kitokių draugijų ir daug politikių klubų. Trumpai sakant, Amerikos Lietuviai jau sudaro šaką Amerikos kultūrinio gyvenimo.

Skaičius Lietuvių Amerikoje.

Labai sunku yra tikrai nuspręsti, koks yra skaičius Lietuvių Amerikoje, nes tam beveik nėra jokių oficialių statistikos žinių. Imigracijos Biuras pradėjo atskirai užrašinėti Lietuvius tikrai nuo 1899 m., — pirma to laiko Lietuviai budavo užrašomi kaip Rusai arba Lenkai.

Tačiaus galima yra maždaug nustatyti beveik teisingą jų skaičių Amerikoje.

1899 m. J. Jonas (Žilius) išleido knygą antgalviu „Lietuviai Amerikoje“, kur apskaitliuota, kad tuokart Amerikoje jau buvo 275.000 Lietuvių, priklausiusių prie įvairių kokių-nors organizacijų.

Nuo 1899 m., kada Amerikos valdžia pradėjo atskirai užrašinėti Lietuvius, iki 1914 m. Amerikon atvyko 252.594 Lietuviai, ir per tą laiką išvažiavo iš Amerikos 19.171 Lietuvis. Tokiu būdu, tuo laikotarpiu, skaičius Amerikos Lietuvių padidėjo ant 233.423.

Abelnai imant, viso Amerikon atkeliavo iki 1899 m., ir po to, 508.423 Lietuviai.

Prie to skaičiaus, suprantama, reikia pridėti dar ir natūralų priaugimą. Pagal Rusijos statistikas, Lietuvoje gyventojų priaugdavo 1.4 iki 1.6 nuošimčio; bet šituo neatšivėlgama į emigraciją iš Lietuvos, kuri, pavyzdžiui, siekė 53.354 asmenų, iškeliavusių 1911 metais iš vienos tikrai Kauno gubernijos. Amerikoje tasai priaugimas turi būti didesnis, abelnai imant, netik dėlto, kad imigrantai ateina čia jaunesnio amžiaus, bet ir dėlto, kad jie gyvena geresnėse sanitarėse sąlygose ir re-emigracija (t. y. grįžimas atgal) yra labai neskaitlinga. Bet imant už pamatą kad ir 1.6 nuošimčio, randame kad laike 20 metų iš 270.000 žmonių ir laike 12 metų iš 233.000 žmonių Lietuvių Amerikoje priaugo tiek, kad skaičius jų turėtų pasiekti bent 633.000.

Tas skaičius yra minimalis, — Lietuvių Seime, New York'e, kovo 13—14 dd., 1918 m., priimtoji skaitlinė 750.000 nėra per didelė.

Iš Suvienytųjų Valstijų valdiškų raportų sužinojome, kad Lietuvius imigrantų yra 67% vyrų ir 33% moterų. Jų pasiskirstymas pagal amžių yra sekantis: vaikų iki 14 metų amžiaus — 8%; nuo 14 iki 45 m. amžiaus — 90%; virš 45 m. amžiaus — tikrai 2%.

Abelnai imant, Amerikon atvyksta tikrai sveiki, jauni ir tvirti darbininkai; seniai, palieję ir ligoniai grįžta į savo gimtinę šalį.

Kiek Lietuva davė Amerikai turto, kiek jaunų ir sveikų įiegių, parodyta yra augščiau; tuo tarpu Lietuva mažai, ar beveik jokio atlyginimo už tai negavo.

Idomu būtų pažvelgti į tai dolarių ir centų žvilgsniu. Amerikos aktuarijų apskaitliavimu, užauginimas vaiko iki 16 m. amžiaus apsieina į \$1.700 iki \$2.000. Jei imsimė tikrai nuo 1899 m. atkeliavusių čia 230.000 Lietuviu, tai rasime, kad jų užauginimas apsiėjo Lietuviai tarp 396 iki 466 milijonų dolarių. Jų perkeliavimas iš Lietuvos į Ameriką apsiėjo, aplamai rokuojant, po \$100, kas ir-gi sudaro \$23.300.000. Taigi tie 230.000 Lietuvius apsiėjo Lietuviai tarp 420 ir 490 milijonų dolarių. Jei taip pat apskaitliuotume ir tuos ateivius Lietuvius, kurie čion atkeliavo po 1899 m., tai rastume, kad Lietuva davė Amerikai ne mažiau kaip vieną bilioną dolarių turto.

Per emigraciją Lietuvai ir praeityje duodavo jaunų spėkų turtą daugeliui šalių. Dabar, po trijų sunkių metų vokiškos okupacijos, po prispaudos, ligų ir bado, Lietuva yra priversta, ir ji turi teisę, reikalauti sau pagalbos ir paramos savo kovoje už laisvę ir nepirgulybę.

Daugiau Bus.

Kas Dedasi tarpe Rusijos ir Sibiro Lietuvių

Vienas žinomas Lietuvos veikėjas rašo savo draugui Amerikoje. Laiškas rašytas yra 11 d. gruodžio, 1918, iš Ufos. Štai kas rašoma:

„Čia randuosi visai netoli nuo karės ugnies linijos, viso kokia 8—9 mylių. Nei ta tos, nei ta to pusės neįveikia, tai stumdosi taip sau nuo vienos vietos į antrą — į ten ir atgal — ir tiek. Galima slapta pereiti pro karinę liniją, bet ir pavojainga: viena ir antra pusės gali paimti už šnipą ir sušaudyti. Lietuviai-pabėgėliai iš viso Sibiro ir, apskritai, nuo karių Volgos kranto į rytus, nėra dar sugrįžę namo, ir suvargę, sunykę, sukiršę nekantriai laukia, kada bus galima grįžti namo — jie mano, kad tenai rasią visa ko pilna ir pigų, kaip palikę, bet nežino vargšai, kad ir Lietuvoje nebėtaip jau visko galima gauti, kaip pirmiau, ir ten puspenkto meto karės viską išvalė ir iššlavė. Bet Lietuviai Sibire ir, apskritai, Rusuose, reikia pasakyti jų garbei, mažai tebesimašo į tą visą košę — masėmis, tai galima sakyti visai nesimašo, o pavieniai — tai retkarčiais. Tuo tarpu Lenkai, pavyzdin, iš didžiūmiečių pusės turi savo legijonų ir iš šios pusės turi; taipogi ir Čechai, Latviai, Rumunai, ir tt. Gi Lietuvius yra viena rota prie Lenkų Sibire, o daugiau atskirų pulkų — tai tobesiformuoja dar, kaip sakoma. Bet ir Lietuvius liaudis yra smarkiai, čia Rusuose, paliesta revoliucijos. Gal visai nepažintum tu taikių, romių, nuolankių žmonių, kokiems buvo Lietuviai prieš karę. Dabar jie yra įbingę, susierzinę, susipykę, nepatenkinti visa kuo. Mat, yra išbadėję, be darbo, gyvena, kaip maiše, atskirti nuo visų, drabužiai susidėvėję, suplyšę, avalinės neturi, iš valdžios pašalpos jau visai negauna. Gi darbo ir vietų jiems dabar jokio nėra. Butų būvę pirmiau, ir jie būtų galėję čia įsikurti, kaip tai padarė žydai, lenkai, latviai ir kiti pabėgėliai, bet jie vis tikėjosi, kad karė čia tučiuojau baigsis ir jie galės grįžti namo, tai todėl ir nesirupino pamatingiau įsigužti. Todėl dabar ir reikia bausis vargas kelti — namai, kuriuose Lietuviai-pabėgėliai gyvena, yra be baldų, su išdaužtais langais, šalti kaip vilkinyčios, nes nei namų šeimininkai netaiso langų, aiškindamies, kad pabėgėliai nieko nemoka už namą, nei patį pabėgėliui gali, t. y. ištenka taisyti. Ir taip pabėgėliai Lietuviai gyvena Čitoje, Irkutske, Tomske, Novo Nikolajevskė, Omske, Čeliabinske, Ufoje ir kitur. Kad jeigu jų gyvenimą iš-tirtų kokia tarptautinė, ar amerikų komisija, tai pamatytų to, ko niekad dar nematė. Aš mačiau Lietuvius pabėgėlių vargą ir karės pradžioje, bet dabartinis jų vargas yra aršesnis dešimt kartų, kaip pirma.

Lietuvių Komitetai veik viuosė augščiau paminėtuose miestuose yra užsilikę nuo tų laikų, kada jie buvo dar Centralio Liet. K-to šakomis, bet yra visiškai neorganizuoti ir jų valdybos yra pačių pabėgėlių išrinktos. Bet pašalpos jokios nei Sibiro valdžia, nei visos Rusijos valdžia, nei kitokios valdžios nebeduoda, nes Rusų Išdas yra visai tuščias, tesilaiko jis tuomi, kad spaudžia milijardus naujų pinigų įvairiausio formato. Pagalba Sibiro ir Rusijos Lietuviams pabėgėliams yra reikalinga umu laiku ir aš apie tai nekarta riau iš Vladivostoko, Harbino, Irkutsko ir Čeliabinsko Centraliam Komitetui ir Druvi Šliupui į Washingtoną. Kodėl ten Jus nesuorganizavote dar Lietuvius Raudonojo Kryžiaus ir kodėl nepasiūniatė jo su kokia speciale misija pro Vladivostoką į Sibirą? Juk dabar, kada karė su Vokietijais pasibaigė, tai Amerikos Raudonasis Kryžius pinigus Lietuviams išduos ir savo Raud. Kryžių suorganizuoti leis ir leis pasiųsti specialę misiją iš Jusų į čia. Ta misija, prisikrovusi pinigų ir kišenių ir paėmusi avalinės ir drabužių — vyriškų, moteriškų ir vaikiškų ant ko 2000 vyrų, 3000 moterų ir 3000 vaikų čia padarytų puikų įspūdį Lietuvius tarpe ir Rusų tarpe. Pinigus galėtų duoti sugrįžimui Lietuvon ir pasipirkimui čia duonos ir sėklos

pradžiai gyvenimo ten Lietuvoje. Jeigu nueis šis laiškas ligi tavęs, tai tu žiūrėk ką gali padaryti, kad tokia misija atvažiuotų pro Vladivostoką — butų geriausias dalykas! Jeigu tokia misija galėtų atvežti iš Amerikos knygų bei knygelių vaikams ir suaugusiems, tai ir visai gerai padarytų ir sušlėptų kuno ir dvasios reikmenis.

Apskritai dabar Rusuose gyvenimas yra baisus, kad galėtum suprasti kokiose sąlygose reikia gyventi Lietuviams pabėgėliams Rusuose, paduosiu kainas čia Ufoje nekurių dalykų: juodos duonos svaras — 50 kap., baltos, teisingiau pilkos — 1 r. 30 kap., mėsos 5 rub., sviesto — 10 rub. degutų dėžutė — 2 rub., gelumbės aršinas nuo 150—200 rub., perkelio aršinas — 15 rub., cukraus svaras — 26 rub., arbatos — 90 rub., malkų sieksnis — 130 rub., kambarys — 100 rub. mėn., karvė — 1000 rub., arklys — 2000 rub., algos darbininkams nuo 300—700 rub. mėnesiui. Pinigų yra žmonėse ir kokių rūšių jų tik nėra — ir didelės, marškos formato, abligacijos ir paskolų popieriai, ir mažai ploni kuponai nuo jų, ir vekseliai ir mažos, keturkampos korenkos, ir seni pinigai, bet pastarųjų mažai matyti žmonėse, nes visi juos slepia: mano, kad tai geras pinigas ir už jį dau-

(Tęsa ant 8-to pusl.)

LIETUVOS NEPIRGULMYBĖS FONDO

ATSKAITA UŽ VASARĮ, 1919 M.

Atskaitoje už Sausį iš Edwardsville, Pa., per apsirkinį tapo pralistas Jono Tamelio vardas, kuris aukavo \$13.00; šiūnui klaida atitaisinama. Viso \$125.00

Cleveland, Ohio., po \$10.00 — J. Saknaitis; po \$5.00 — J. Carnis, V. Balčiūnas, L. Apšega, K. Bagdonas, A. Jenulionis, L. Gurklis ir K. Kubilius; po \$3.00 — K. Baltakis; po \$2.00 — J. Marozas, P. Bukičia, J. Lašinis ir J. Kliukas; po \$1.00 — A. Alekna, V. Kavaliauskas, V. Greičiūnienė, J. Alekna, K. Greičiūnas, P. Greičiūnas, J. Bukis, A. Draponis, K. Jankevičius, T. Masiulionis, A. Baika, A. Jonušis ir P. Karoliukas; po 50c. — P. Janušis ir A. Lapienis. Viso \$70.00

Vallejo, Cal., J. Narijauskas aukavo \$10.00

Mt. Carmel, Pa., po \$10.00 — S. L. A. 52 kuopa; po \$5.00 — Jonas Vaskas; po \$3.00 — T. Pauza; po \$2.00 — Jonas Kijauskas, M. Pauza, A. Kijauskas, A. Jusinskas, V. Palasakas ir J. Lanauskas; po \$1.00 — A. Bagdonas, V. Bagdonienė, V. Balčiūnas, M. Balčiūnienė, M. Vaičiūnionis, J. Akalaitis ir M. Matulis. Viso \$37.00

Lawrence, Mass., Antanas Prancišius aukavo \$5.00

Perth Amboy, N. J., po \$5.00 — B. Bakunas, M. Karalavičius, P. Sytauskas, A. Petraškienė, A. Užameckis, J. Bartasūnas ir A. Petraška; po \$2.00 — F. Petronis, J. Trakimavičius, J. Belkus, L. Sylancas, P. Paulukonis, S. Bartasūnas, V. Bakas, J. Ojankauskas, J. Bakas, J. Pilka, K. Kalvaitis, J. Gerbaciauskas, R. Baravikas, J. Zaviackas, J. Sylancas, K. Kniubas, J. Mušauskas, K. Sakinskas, A. Aleksandravičius, J. Laniauskas, J. Sakas, J. V. Bagužis; po \$1.00 — J. Sventnickas, P. Trakimavičius, J. Barčauskas, M. Kazakevičius, S. Valickas, M. Stankevičius, J. Banulis, P. Katiela, M. Franckevičienė, M. Žuravickienė, A. Miškinis, M. Balincas, A. Asačevičienė, A. Petraškienė, S. Ginitis, R. Bingelis, M. Asakavičiūtė, M. Balinskienė, P. Čyžauskas, J. Laukevičius, A. Cichanaukas, V. Žameitis, A. Klimasauskienė, J. Gerbačiauskas, A. Bagužis, G. Gabrilavičius, P. Šereika, K. Klamčauskas, A. Jarušavičius, K. Mastauskas, P. J. Žameitis, A. Cibulskas, J. Papievičius, K. Bagužis, P. Matulaitis, M. Sabaliauskas, V. Urnišius ir G. Veitulavičius; po 50c. — P. Marčinskienė, A. Kučinskienė, A. Laniauskas, P. Laniauskas, P. Marcinkevičius, J. Vazgis, S. Mickus, M. Val-

vičius, P. Žameitis, S. Tauras, A. Bartasūnas, K. Biega, J. Samatauskas, J. Janielionas ir A. Bajoras; po 25c. — N. Stanevičius ir J. Maldančius. Viso \$125.00

Castle Shannon, Pa., po \$10.00 — M. Slavininkas; po \$5.00 — J. Ivonaitis; po \$2.00 — P. Barauskas ir P. Šupienius; po \$1.00 — T. Mikėlonis, P. Peckus, O. Eidelienė, V. Eidelas, A. Šerkšnas, A. Karalius, J. Mikėlonis, P. Dursas, M. Tumasas, A. Virakas, A. Tausikas, T. Milauskas, J. Skarbauskas, J. Kleščius, J. Pau-liukonis, J. Šikšnius, J. Paniškaitis, J. Mickunas ir P. Motiejūnas; po 50c. — J. Vitkauskas, A. Bacevičius, A. Skarbauskienė, S. Arnulis, P. Mastaitis, A. Girčius, M. Girčienė, S. Miliauskas, A. Marcinkevičius, O. Petraitienė, O. Šerkšnienė, V. Las-taukienė, P. Ambrazas ir J. Plečkaitis; po 25c. — O. Jesienė ir J. Dikevičienė. Viso \$45.50. Atėmus išlaidas lieka \$45.00

Rumford, Me., S. J. Pauliūkas aukavo \$5.00

Kearney, N. J., Sunų Lietuvos Draugystė aukavo \$500.00

Newark, N. J., Aukautojų vardai jau buvo laikraščiuose garsinti. Viso \$50.00

Chicago, Ill., SLA. 36 kuopa aukavo \$300.00

Chicago, Ill., Sv. Mateušo Apaštalo Draugystė aukavo \$36.25

Philadelphia, Pa., Sv. Jurgio Draugystė \$100.00; Pranas Kiečius \$50.00; po \$25.00 — A. Stasiūnas ir J. Plečkaitis, po \$10.00 — J. Gudaitis, St. Dainelis, St. Kišonas ir Kaz. Kalvinskis; Prieglaudos Namas — \$9.60; A. Kalvinskis — \$5.00; L. N. F. 19 skyriaus mėnesinė mokesčiai — \$10.50. Viso \$265.10

Pittston, Pa., po \$50.00 — W. L. Watson; po \$25.00 — T. A. Gibbons, T. Paukštis, J. Kazakevičius ir A. Galinskas; po \$10.00 — K. Samuolis; po \$5.00 — K. Joneliūnas, K. Karso-kas, J. Salčius, J. Šalna, J. Rėkus, A. Zereckis, P. Jantauskas, B. Vosil-mus, A. Bastis ir J. Vilkas; po \$2.00 — M. Černiavičius ir David Rifkin; po \$1.00 — A. Karsokienė, P. Rutelionienė, A. Gradeckas, V. Gradeckas, M. Stirna, R. Rimas, M. Lileika, D. Draugas, Lietuvius, J. Urka ir J. Kazakevičius. Smulkų aukų \$4.80. Atėmus \$2.50 išlaidų, viso \$227.30

O'Fallon, Ill., po \$2.00 — Ant. Lavanas; po \$1.00 — B. Šurna, J. Lavanas, K. Staponkus, O. Lavaniene, J. Carna, J. Dumša, A. Šturmienė, M. Kanauskas, J. Petraitis ir P. Zokas; po 50c. — J. Venclovas ir K. Rač-

AUKOS LIETUVAI

Antanas Stasiunas 25.00
Draugija, "Daina" 25.00
Iš Pittston, Pa.:
Tamas Paukštis 25.00
J. Kazakevičius 25.00
A. Galinskas 25.00
T. A. Gibson 25.00
Iš Osceola Mills, Pa.:
Ipolitas Šenclionis 25.00
Iš Plains, Pa.:
SLA, 110 kuopa 25.00
Iš Baltimore, Md.:
M. Kilikevičius 28.00
A. Miliauskas 26.00
A. Sidlauskas 26.00
M. Karalius 25.00
Simano Daukanto Dr-ja 25.00
Vyrai! Moters! Kas tik išgalit, sto-
kite į šiuos mūsų armijos pulkus.
Amžina garbė tiems, kurie Lietu-
vos reikaliai rūpinasi!
Čekiai arba Money Orderiai tur-
buti išrašyti išdininko T. Paukščio
vardu ir pasiųsti L. N. Fondo Sekre-
torėi: P. Jurgeliutei, 307 W. 30th St.,
New York, N. Y.
P. Jurgeliutė.
L. N. Fondo Sekretorė.

MEZLIAVA

Nukentėjusiai dėl karės Lietuvai
per
Amerikos Liet. Centr. Komiteta.

Atskaita už Sausį, 1919 m.

Binghamton, N. Y. Seni nariai su-
sumokėjo \$7.50; nauji nariai prisira-
šę ir užsimokėjo: K. Milušauskas, P.
Vaitekunas, A. Bakas ir A. Juška po
\$1.00; K. Stašaitis 50c. Viso \$12.00.
Levack, Ont., Canada. Jonas
Strakšus aukauja \$5.00.
Chicago, Ill., J. Vaitkus užsimo-
ka \$3.20.
So. Omaha, Neb. Seni nariai su-
sumokėjo \$15.50; nauji nariai prisirašę
ir užsimokėjo: Jagotė Buckvienenė,
Antanina Lubauskienė ir M. Beksienė
po 50c. Viso \$17.00.
Great Neck, L. I. N. Y. K. Žemai-
tis užsimoka \$6.00.
Racine, Wis. Seni nariai sumokė-
jo \$10.50.
Waterbury, Conn., Juozas Neviša-
nis užsimoka \$2.00.
Waterbury, Conn. Seni nariai su-
sumokėjo \$84.50; nauji nariai prisira-
šę ir užsimokėjo: A. Ragauskas, Jo-
nas Bugailiškis, P. Jodanis, A. Juš-
kelis, J. Laurackas, D. Gvildziūtė, P.
Vičas ir Stasis Janclinas po \$1.00;
P. Lesunaitis, V. Lesunaitis, P. Bla-
uzunas, A. Antanavičius, K. Striku-
šis, V. Blaudzunas, P. Razmantas, V.

S. L. A. I

ŽIURĖKIM Į DALYKĄ RIMTAI!

Pasirodžius Pildomosios Tarybos suvažiavimo protokolui ir ruopoms gavus pranešimą, jog influenza, kurios niekas negalėjo nei prašalinti nei sulaukyti padarė mūsų organizacijai daug nuostolių, pasirodė visa eilė ruožimų ir išmetinėjimų Pildomojai Tarybai užtaiti, kad pastaroji uždėjo ant narių nepaprastas mokestis palaikymui organizacijos išdo normaliam stovyje. Nekurie iš tų, taip sariant, protestų yra pusėtinai rimti, stengiasi dalyką bešalinti išgvildinti ir tokiu būdu iššalti klausimai; tačiau daugnas protestų neparodo gana rimtumo ir, matomai, nori dalyką pastatyti netikrojo šviešo, taip kad galima padaryti išveimą, buk Pildomoji Taryba yra atait paduriusi su blogais noais ir nesąžiningais išroškavimais. Todėl, lai bus man leista pasakyti tokios rūšies protestuotojams, jog jų tuose protestuose ir užmetinėjimuose nėra jokio pamato, ir kad Pildomoji Taryba, perleisdama tą nutarimą, turėjo omenyje ne tą kitą, bet organizacijos labą ir gerovę, nes Pildomajai Tarybai organizacijos labas ir geovė yra taip arti prie širdies, taip kad yra visiems gerbiainiams nariams. Užtatai tie neamatuoti protestai ir nemanagūs apie Pildomąją Tarybą išsiroškimai, mieli broliai ir sesės, kaip tik nėra vietoje. Rasydamas apie šį reikalą kiek naito tam atgal, aš pabrėžiau jog Pildomajai Tarybai buvo la-
lai nesmagu tokį nutarimą peršalti ir perleido tikait dėlto, kad matė būtina reikalą. Reišia, Pildomoji Taryba kitokio šėjimo nesuranda.

Iš protestuojančių daugumas nako, kad šitą reikalą reikėjo aduoti visų narių mubalsavimui, tokioms matoje kad

Nukentējusiai dēl karēs Lietuvai
per
Amerikos Liet. Centr. Komitetā.

Atskaita už Sausj, 1919 m.

Binghamton, N. Y.	Seni nariai sumokėjo \$7.50; nauji nariai prisirašė ir užsimokėjo: K. Miliušauskas, P. Vaitekunas, A. Bakas ir A. Juška po \$1.00; K. Stašaitis 50c. Viso \$12.00.
Levack, Ont., Canada.	Jonas Strakšus aukauja \$5.00.
Chicago, Ill., J. Vaitkus	užsimokėjo \$3.20.
So. Omaha, Neb.	Seni nariai sumokėjo \$15.50; nauji nariai prisirašė ir užsimokėjo: Jagosė Buckuviienė, Antanina Lubauskienė ir M. Beksienė po 50c. Viso \$17.00.
Great Neck, L. I. N. Y. K. Žemaitis	užsimokėjo \$6.00.
Racine, Wis.	Seni nariai sumokėjo \$10.50.
Waterbury, Conn., Juozas Nevianis	užsimokėjo \$2.00.
Waterbury, Conn.	Seni nariai sumokėjo \$84.50; nauji nariai prisirašė ir užsimokėjo: A. Ragauskas, Jonas Bugailiškis, P. Jodanis, A. Juškelis, J. Laurackas, D. Gvidžiūtė, P. Vicius ir Stasis Janclinas po \$1.00; L. Lesunaitis, V. Lesunaitis, P. Blauguznas, A. Antonavičius, K. Strikušis, V. Blaudzunas, P. Razmantas, V.

**ŽIURĖKIM Į DALYKĄ
RIMTAI!**

Iš protestuojančių daugumas
ako, kad šitą reikalą reikėjo
aduoti visų narių nubalsavi-
ni tačias matoma kad jie

Pinevičius, L. Valavičius, P. Pukis, P. Bražauskas, J. Rudantis, P. Kušlis, T. Kazlauskas, A. Vaivada, J. Tranas ir K. Danila po soc. VISO \$100.00

Detroit, Mich. Seni nariai \$27.00

New Britain, Conn. Seni nariai draugijos ir kuopos sumokėjo \$111.25; nauji nariai prisirašė ir užsimokėjo: J. Sangaila ir J. Mickevičius po \$1.00; P. Bražinskas, P. Jokubinas, A. Ramanauskas ir D. Dangoveckis po soc. VISO \$114.25

Chicago, Ill. Jonas Valinčius \$6.00

Ambridge, Pa. Nariai sumokėjo \$6.00

New York, N. Y. Liet. Atstatymo Bendrovės vakarienėje svečiai suaukavo \$50.00

Chicago, Ill. Petras Sinušas už simokėjo už 1018 m. \$24.00

Elizabeth, N. J. Seni nariai sumokėjo \$9.90

Grand Rapids, Mich. Seni nariai sumokėjo \$7.00

Wilkes-Barre, Pa. Seni nariai sumokėjo \$13.25; nauji nariai prisirašė ir užsimokėjo: V. Karuža ir J. Česnauskas, po \$3.00; J. Norkunas VISO \$19.50

Stamford, Conn. Seni nariai sumokėjo \$32.00; nauji nariai prisirašė ir užsimokėjo: J. Silingis \$1.50, A. Žilvinskis soc. VISO \$34.00

Indiana Harbor, Ind. Lietuvių Pasilinksminių Klubas aukauja \$108.00

Brooklyn, N. Y. Veronika, Antanas ir Zuzana Norvaišai užsimokėjo \$6.00

Hartford, Conn. Seni nariai užsimokėjo \$8.75

Levack, Ont., Canada. Jonas Strakšus po \$3.00 ir mėnesį už visus 1919 metus \$36.00; Mitro Pavlук (naujas) už 5 mėn. po \$1.00 \$41.00

Elmira, Pa. K. Garbutavičius aukavo \$1.00

Baltimore, Md. Seni nariai sumokėjo \$67.80; nauji prisirašė ir užsimokėjo: J. Neikus, P. Grikša, A. Visniauskas ir K. Brokas po \$1.00; J. Povilaitis, M. Valiunas ir K. Bendoravičius po soc. VISO \$73.30

VISO per Sausio mėnesį sumokėta \$691.40

Sunaikinta šioje karėje Lietuva šaukiasi pagalbos. Badaujanti ir vienu išbalsyti jos sunys ir dukters paigpi šaukiasi pagalbos. Ar girdite tuos šauksmus? Jei taip, tai gelkite! Siųskite Jūsų mokestis ir lūkas Centraliu Komitetui tokiu adresu:

Lithuanian Central War Relief Committee, Inc.,
320 - 5th Ave.,
New York, N. Y.

Nekurie abejoją apie Pildomosios Tarybos teisę, ir sako, kad Pildomoji Taryba neturi teisės uždėti ant narių nepažįstamus mokesčius, be Seimo nu-
sprendimo arba be visuotinio narių balsavimo. Tokiems reikliai per-
uodinti įstatus ir su atidžia per-
kaityti tą vietą, kur yra pasaky-
ta: „Neištenkant Apsausos
vande pinigų išmokėjimui po-
nirtiniui, Pildomoji Taryba pri-
lalo uždėti ant narių proporci-
nalę mokesčius ir tt.“ Tėmykit.
erbiamei, yra pasakyta: pri-
lalo. Bet nepasakyta, kad pa-
uotų visų narių balsavimui, nei
ad palikti iki sekančiam Seimui,
ar tam pašanai. Reikia,
donai yra aiškiai pasakyta, kad
ai yra Pildomosios Tarybos už-

pildyti. Taigi iš kur čia gali
 atsirasti abejojimai apie Pildomo-
 sijos Tarybos teises, kuomet
 įstatai taip aiškiai kalba?
 Žinoma, nekurie sako ir sa-
 kys, argumentuodami, kad or-
 ganizacijos išde pinigų yra, bu-
 tų buvę galima pomirtines iš-
 mokėti ir pinigų išde dar vis-
 būtų likę ir tam panašiai. Taip,
 pinigų išde yra ir bus; tačiau
 mes turime suprasti, jog mes
 galime skaityti ir sakyti, kad
 pinigų išde tik tuomet yra, ku-
 met randasi reikalingas rezer-
 vas, o kuomet to reikalaujama
 rezervo nesiranda, tai mes tu-
 rime suprasti ir sakyti, kad ran-
 dasi nedateklūs. Matydami
 nedateklių, matom reikalingų
 tai nedateklių papildyti, ir šita-
 me atsitikime mes tą surado-
 me. Papildymui to nedatek-
 liaus pagal organizacijos įsta-
 tus, uždejom ant narių propor-
 cionalę mokesčių. Rodosi, visai
 nėra priežasties, už ką reiktų
 rugoti, už ką reiktų išmėtinė-
 ti. Prieš Seimą ir Seime juo-
 nei vienas nepermatė ir nega-
 lėjo permatyti tos nelaimės,
 užtai nebuvo galima padaryti
 reikalingų provizijų apart to,
 kas yra įstatuose. Reikale ka-
 rės aš, berods, savo raporte
 Seimui pabrėžiau, kad iš prie-
 žasties karės, kuri buvo apė-
 musė netoli visą pasaulį, kame
 rodosi daug ir mūsų organizaci-
 jos narių ir kad galėjo atsitikti
 taip, kad pridarytų organizaci-
 jai daug nuostolių, tai aš rekom-
 endavau, kad Seimas atkreip-
 ū į tai savo atidžią. Ir vėliau
 Seimas nutarė, kad atsitikime,
 reigu reiktų išmokėti pomirti-
 nių iš priežasties karės \$5.000.-
 00 ar daugiau, tai kad užde-
 tiam narių proporcingą mokes-
 tų nuostolių padengimui. La-
 bai laimingi esame, kad karė
 pasibaigė ir gal butume be tu-
 nepaprastų mokesčių apsiėję.
 Šiut štai užėjo epidemija, kuri
 sumetama laike prašalino iš m-
 ū tarpo daug daugiau žmonių,
 negu pasaulinė karė per visą
 aikštą. Apskaitliavimai parodo,
 kad nuo influencos per tuos ke-
 lis mėnesius daugiau gyvasčių
 mirto, negu nuo karės per dau-
 giau, negu keturis metus. Ka-
 rė ir influenza, abidvi, pasiėmė
 savo aukas ir padarė žmonijai
 neatlyginamą skriaudą, užtai
 turime reikale, mums rodosi, ne-
 uorėtų būti skirtumo, ar žmonės
 mirė nuo karės ar nuo influen-
 cos, vistiek jie negyvi ir jų pa-
 lpagaviams turėjom išmokėti
 pomirtines. Vistiek organizaci-
 jai yra padaryti nuostoliai, ku-
 liuos reikia padengti. Šitas bu-
 tų nepaprastas atsitikimas, pa-
 darė netikėtus nuostolius, užtai
 turime nepaprastu būdu tuos
 nuostolius padengti. Juk su-
 prantame, gerbiamieji, kad nie-
 kas neprigelbės mūsų organiza-
 cijos išdą palaikyti reikalinga-
 me stovyje, taiti mes patįs na-
 ūiai turime tą padaryti.
 Tuli prirodinėja, kad viskas
 būtų gera, tiklatai girdi Pildomo-
 sijos Taryba neteisingai tų nepa-
 rastų mokesčių proporciją yra
 paskirsčiusi. Man nesupranta-
 ma, kaip teisingiau būtų galima
 tą proporciją paskirstyti. Juk
 mes nei vienas antro skriaudos
 nenorim, užtai ir mokėjime šit-
 ū mokesčių kaip skriaudos ne-
 norėkim. Kito dabar yra, ro-
 dosi, teisingiau negali būti, nes
 kiekvienas mokėsime pagal di-
 mumą savo apsaugos. Ar-gi me-
 galime norėti, kad už mumis
 būtų užmokėti? Žinome, kad
 nuostolių organizacija turėjo
 anešti apie \$30.000,00, o apsau-
 gos paliudijimų yra išduotu
 apie ant \$30.000,00, tai užde-
 jom po vieną centą ant dolario
 apsaugos išduotuose paliudiji-
 muose, gaunam kaip tik apie
 \$30.000,00. Reikalavimai, kad
 būtų nurodyta, kiek kurio ap-
 saugos skyrčiau ar laipsnio na-
 ūių mirė ir kiek reikėjo už į-
 laipsnius laipsnius pomirtinių iš-
 mokėti, yra visai nereikalingi,
 nes visų apsaugos laipsnių iš-
 ū yra bendras ir, nepaisant,
 ūrio laipsnio narys miršta, jo
 pašalpagaviams yra išmokama
 pomirtinė iš-bendro išdo, taipgi
 ūrių mokesčiai yra dedamos ir

turėti teisės neleidžia, turėti kelis
 pomsirtinių židus, o tiktai vieną.
 Kas tiesa apsaugos skyriui, tas
 tiesa ir pašalpos skyriui. Pa-
 šalpos turime tris skyrius, ta-
 čiausiai turime tiktai vieną pašal-
 pos išdą ir įvairių pašalpos sky-
 rių nariai savo mokestis moka
 vieną išdą ir pašalpos gauna
 taipgi iš vieno išdo. Jeigu gi
 karn, iš narių yra žingeidu žino-
 ti, kiek kurio skyriaus ar laips-
 nio narių mirė, tai gali lengvai
 sužinoti iš tilpusios „Tėvynėje“
 atskaitytos. Tenai yra nurodyta,
 kokio laipsnio apsaugos narys
 mirė, nuo kokios ligos ir net
 karn, kur kiek pomsirtinės išmoke-
 tos. Dabar jeigu centro raštinė
 ant kiekvieno pareikalavimo tu-
 rėtų daryti įvairias atskaitytas
 tankiai vienas nuo kitų skirting-
 ai, tai reikėtų tik tam reika-
 liui turėti kelis darbininkus, o
 tas visas darbas niekam jokios
 naudos nepadarytų. Jūs, mieli
 broliai ir sesės, budami toliaus
 nuo centro, dalykus matote ki-
 taip, negu mes, — Pildomoji
 Taryba, kurie tais reikalais tu-
 rime rūpintis ir buti prie jų į-
 artai. Mes stengiamės tuos rei-
 kalus tvarkyti ir atlikti pagal
 geriausį mūsų supratimą; bu-
 damai arti prie jų reikalių, rodo-
 si, pajiegiame juos suprasti ir
 suprantame.

Beje, teko patėmyti, kad ne-
 kurie savo protestuose sako,
 jog aš džiaugiausi, kad SLA.
 nariai yra lengviaus išsimo-
 kėti, nes mokesčiai esą mažes-
 ni, negu kad žmonėms, prigu-
 tiems prie kitų draugijų, kur
 reikėjo daug daugiau sumokėti
 pinigų nepaprastų mokesčių. Aš
 nesidžiaugiau iš žmonių nelai-
 mės, bet aš tą sakiau ir dabar
 galiu pakartoti, nes aš žinau,
 ką kalbu ir galiu visuomet tai
 riparodyti. Aš nežinau, kas
 darėsi visoje šalyje, bet toje
 pielinkėje, kur aš gyvenau, tai
 išiskiai ir tikrai žinau, kad na-
 rausios vietinių pašalpių drau-
 gijų be jokio išėmimo reikėjo į-
 mokėti daug daugiau tų nepa-
 rastų mokesčių už daug ma-
 esnes pašalpas, negu SLA. na-
 riams. Užtatai aš ir sakiau,
 kad mums yra lengviau, negu
 nariams tulų draugijų. Todėl
 merbami SLA. nariai, padėkim
 uos protestus į šalį, o tą laiką,
 urį suvartojam protestus rašy-
 mams, apverskime agitacijai.
 Pildomoji Taryba pasielgė tei-
 etai ir tai darė trokškama or-
 ganizacijai gerovės. Tokie da-
 raiakai visuotinai balsavimui lei-
 ti netinka, nes ir įstatuose yra
 abriežta, kaip tokiams atsitiki-
 mės Pildomoji Taryba turi pasi-
 lgti. Taip, mieli broliai ir se-
 sės, liaukimės dirbė bereikalin-
 nus darbus, o imkimės už tokio
 darbo, kursai neš organizacijai
 audą. Tokį darbą galime su-
 stie kiekvienas, nes kiekvienas
 kalbinti lietuvius bei lie-
 uves, kad prisirašytų prie SLA.
 A. Tokiam darbiui dirva ya-
 a plati, todėl tą dirvą dirbkite.
 Pasitiekdamas, kad ger-
 iami SLA. nariai pradės į šį
 eiklą žiūrėti rimčiau ir beša-
 škiai, kas neš organizacijai
 audą, pasilieku

Su aūgšta pagarba —
 —St. Gegužis,
 SLA. Prezidentas.

**PROTOKOLAS SLA. XI
 APSKRICIO**

3 Suvažiavimo, buvusio 26 d.
 sausio, 1919 m., svetainėje
 Central Union Hall, Terre
 Haute, Ind.

1) Apskričio pirmininkas A.
 Andriukaitis atidarė suvažiavi-
 mą 11 val. rytę, paskirdamas
 J. Kurpeikį prigelbėti raštinin-
 iui priimti mandatus; taipgi
 askyrė V. Povilaitį, J. Kurpeikį
 ir A. Kvederį dienotvarkės
 agaminimui.

2) Atstovų užsiregistravo 10
 uo sekancijų kuopų:

a) 46 kp., Terre Haute, Ind.
 — V. Povilaitis, J. Grybas, J.
 elička, J. Mikolaitis, J. Sta-
 onis ir A. Andriukaitienė;

b) 220 kp., Universal, Ind.,
 Kurpeikis;

c) 236 kp., Blanford, Ind., —
 J. Mikolaitis, V. Kalinauskas;

d) 273 kp., E. Hammond,

3) Dienotvarkė priduota ir priimta.

4) Perskaitytas protokolas iš antro suvažiavimo; priimtas be pataisymų.

5) Perskaityta 3 laišakai; priimti.

6) Valdybos raportai priimti kiekvieno skyrium.

7) Kuopų delegatų raportai, — priimti; iš jų pasirodė, kad kuopos gyvuoja vidutiniškai, bet visų kuopų išsireikšta neužsiganėdijimas organo „Tėvynei“ spaudos pakraipos ir siuntinėjimo reguliacijos, t. y. buvant SLA. organu bėpartviškos organizacijos, bet palaikydama vienos ar kitos pusę politikoj, ir jos nelaikino išsiuntinėjimų, nes organas tankiai pasiekia narį net ir kitą savaitę apie sėradą ir ketvergą, o karaliai visiškai žusta.

8) Organo klausime išnešta rezoliucija prieš organo redagavimą; rezoliucija vienbalsiai priimta ir nutarta, kad kopija tos rezoliucijos tilptų organe ir kopija būtų pasiųsta SLA. pirmininkui St. Gežuviui.

9) Išnešta ir pritarta, kad kuopos, kurios neišgali prisiųsti atstovų suvažiavimam, privato prisiųsti savo raportus laišku raštininko vardu, trumpoj ir išskioj formoj; įnešimas priimamas.

10) Išešta ir pritarta, kad apskrčio valdyba būtų renkama apskrčio referendumu; įnešimas priimtas ir išrinkta komisija iš trijų narių: Jurgis Grybas, Vincentas ir Antanas Vasiulskai.

11) Išešta ir pritarta: raginti kuopas, kad rengdamos bačius, koncertus, dalį pelno skyrų Apskrčio iždan. Įnešimas priimtas.

12) Klausime apie mokesčius Apskrčio iždą — palikta poseiwei, t. y. 10 centų nuo nario.

13) Išešta ir pritarta, kad seantis suvažiavimas būtų suauktas birželio 27 dieną, 1919 metų, kaip 9:30 val. ryte, Gary, ind.; įnešimas priimtas.

14) Išešta ir pritarta, kad išrinktas būtų pastatytas po aučia ant \$100.00, ped SLA. entrą.

15) SLA. reikaluose 46 kuos narys B. Geštautis padavė kundą ant SLA. P. T. už neišmokėjimą jam pomirtinės apsaugos, pagal SLA. Įstatus Konstituciją, skyrius 17, 4 — paragrafą, sumojė šešių šimų ir ir praše, kad Apskritys užartų už jį; jo prašymas priimamas.

16) Išešta rezoliucija, reikalaujant Pildomosios Tarybos išmokėti B. Geštautui apsaugos umą, nurodytą nario paliudijime ir sugrąžinti jo mokesčius, urias jis sumokėjo po atsilbumo praeito SLA. Seimo, iškiriant bėgančius reikalus. Rezoliucija vienbalsiai priimta.

17) Išešta ir pritarta pareialausit P. T. tikros atskaitos aslinsk pakėlimo arba uždėjimo speciališkos mokesties po vieną entą ant dolario apsaugos; 1) kiek pomirtinių išmokėta pagal skaitlių narių daugiau, eku normaliskai; 2) kiek narių, eku klausio prie SLA. ir kiek jų ešama apsaugos; 3) kiek pinigų iplauks į SLA. iždą sumokėus po vieną centą už kiekvieną olarį nešamos apsaugos. Įnešimas priimtas.

18) SLA. XI Apskrčio suvažiavimą uždarė pirmininkas A. Andriukaitis kaip 5 val. 15 min. vakare.

SLA. XI Apskrčio valdyba:
Pirm. — A. Andriukaitis,
Rašt. — J. Sakalauskas.

XI Apskrčio Atskaita:

Nuo pirmiau ižde pinigų buvo \$23.00; išmokėta: už suvažiavimo svetainę rendos \$2.00 ir raštininkui už stampas ir „rasytų“ knygele — \$1.15. Viso išmokėta \$3.15; ižde likos \$19.85. 236 kuopa užmokėjo už 1919 metus \$1.40; viso ižde randasi 21.25.

XI Apskr. Rašt. —
J. Sakalauskas,
1445 — 3rd Ave.

IS LIETUVOS

1. — Sveikatos departamentas Vidaus Dalykų ministerijoje veda sąrašą visų gyventojų Lietuvoje. D-ras Jatugevičius už departamentą direktorių pasirašė ant įsakymo, kad visi gydytojai praneštų vyriausybei: a) vardą, pavardę, b) kada ir kur gimęs, c) kada įgijęs gydytojo teises, d) kur baigęs medicinos fakultetą, e) kokius kitus skyrius, išėjęs augštesnėje mokykloje, f) kokia specialybė ir kiek laiko darbavęsis, g) mokslo darbą, h) kur ir kiek laiko ir kokioje administracijos srityje darbavęsis, i) kokias moka kalbas, k) šeimyną, l) kur dabar gyvena.

Isakymas labai naudingas. Tikimės, kad ir Amerikos lietuviai gydytojai taip pat susiregistruos.

2. — Vilniuje prie Šv. Jono gatvės No. 21 iš Lietuvos valdžios „Ruta“ įgijo dovanai namus su didele svetaine, didoka scena ir kitais kambariais. „Rutos“ draugija ten įkūrė klubą visų partijų žmonėms. Sekmadienį, 1 gruodžio, 1918 m., 4 val. popietį įvyko visuotinis buvusios „Rutos“ draugijos susirinkimas naujai valdybai išrinkti ir draugijos stovį aptarti. Draugijos atnaujintojai: Jonas Vileišis, Česlovas Landsbergis, Antanas Rucevičius ir Bronius Žilinskas.

3. — Ministerijoms besitvarkant Lietuvoje centralizuotą finansų ministerijos valdybą 24 d. gruodžio, 1918 m., buvo paskirta penkiolika asmenų. Be to kunigaikštis Jonas Gediminas-Beržanskis-Klausutis tapo pirmininku komisijos, kuriai pavesta apskaityti karės nuostolius. Vietiniai tos komisijos įgaliojimai yra P. Bugališkis Šiaulių apskrityje, Aleksandras Žilinskas, Marijampolės apskrityje, Juozas Vokietaitis Kauno mieste, Juozas Petrulis, Rokiskio apskrityje, Aleksandras Ozonbišas, Gardino srities rajono, P. Lindvikas Noreika, „Lietuvos Aido“ redaktorius, buvo finansų vice-ministeriu ir paties ministerio pavaduotoju, nes ministeris, kaip žinome, išvažiavo Paryžiumi į Taikos Konferenciją.

Sešiolikto vietų tapo įrengtos muitinės: Račkusoje, Virbalyje, Paerunose, Bajoruose, Lušėje, Šaltkunose, Jelovkoje arba Obeliuose, Turmante, Lintupyje, Lašoje, Lydoje, Naujoje Jelne, Plateničiuose, Kleščeliuose, Baltstogėje, Knišine. Kiekviena muitinė susideda iš trijų valdininkų ir trijų sargų.

4. — Teisingumo ministerija 20 gruodžio Vilniuje paskyrė tris taikos teisėjus: Joną Kymontą, Kastantiną Koškodavą ir Juozą Uciechovskį. Matyt jie yra iš trijų tautų po vieną: lietuvis, rusas ir lenkas. Tiek bent galima spėti iš pavardžių.

5. — Kaune 4 d. sausio, 1919 m., žadėjo būti lietuvių agronomų suvažiavimas. Jį šaukė J. Aleksa, P. Variakojis, V. Kriaučiūnas ir A. Vienažinskis. Nėra žinios

ar jis įvyko ir ką padarė įvykęs.

6. — Naumiestyje, Suvalkų gubernijoje žadėjo nuo Naujų Metų 1919 įsikurti aštuonių klesų mergaičių ir bernaičių gimnazija. Jos vedėjas ketino būti Daniliauskas, mokinioja Valiūtė. Gimnazija žadėjo būti „Žiburio“ globoje. Švietimo ministerija pripažino jai teises. Nėra žinios ar ta gimnazija įsikurė.

7. — Ministerijų permaina įvyko 27 d. gruodžio, 1918 metų. Trimis dienomis prieš tai atsistatydino Krašto Apsaugos ministeris generolas Žukauskas ir viceministeris generolas Kondratavičius.

8. — Dar prieš tai, 18 d. gruodžio, Lietuvos Prezidiumas sutarė, kad dėl kilančių tėvynėje pavoju užtekusių parašo vieno asmens iš prezidiumo.

9. — „Ryto“ draugijos gimnazijoje Vilniuje buvo paskutiniuosius užbaigtais mokslo metais 170 mokinių ir 21 mokytojas, iš kurių tarpo 13 buvo vyrų ir 8 moterys. Ta gimnazija turėjo daug vargo su vieta, nes trioba buvo permaža.

(„Draugas“.)

Iš Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos Raštinės

Posėdis kovo 4 d., 1919, New York, N. Y.

Ištraukos iš įvairių pranešimų:

1) Dr. Šliupas rašo iš Londono, jog su vietinių lietuvių parama bandoma inkurti informacijos biurą ar Tarybą. Valdemaro Londone jau neužspėję. Jau įteikta Anglijos valdžiai svarbus lietuvių memorandumas. Patvirtina, jog Lietuvos valdžia yra vedama Tarybos ir ministerijos su premjeru Šleževičium. Paryžiumi deleguoti prof. Valdemaras ir M. Yčas. Kaslink Olsausko, Siemaškos, Daujoto ir Rozenbaume, tai jie buvo siūsti ne konferencijon, bet gauti Lietuvai pagalbą kareiviais ir pinigais; jie grįžta Lietuvon vasario 15 d. Gabrys padarė netaktą skelbdamas nuo lietuvių, buk Liepojus, Ryga ir Mintauja tai lietuviški miestai, už ką latviai labai įniršę. Ims laiko, iki klaida bus atitaisyta. Lietuvos kariuomenė atmušė bolševikus iš Šiaulių, pergalėjo pas Košedarus, ir dabar bolševikai kraustosi iš Vilniaus. Reikia liuosnorių iš Amerikos, reikia amunicijos, ginklų ir pinigų. Viskontas labai sunkiai Romoje susirgo, ir reikalauja apie 1000 dol. amerikiečių pagalbą; jisai daug rašė Francuzų kalboje apie Lietuvius ir jo veiklą Paryžiuje dabar esą labai brangi. 2) Vilnamto pasiūsta Rablegramai: Valdemaras, Lansingui ir kt. 3) Padėkos laiška „Outlook“ ir „Literary Digest“ už dailius straipsnius apie Lietuvą. 4) Paraginimai liuosnorių komisijai. 5) Krenskio valdžia teiraujasi su Lietuviais pa-

sikalbėti. 6) Tarybos išdė yra \$1186.90 (be išmokėjimų už žemlapius, kas išuštis). 7) Išpild. Kom. Washingtone patiekė dailių memorandumą išvažiavėjantiui Prezidentui indoumai su žemlapiais įteikti spaudai ir kongresmanams, kas sukėlė naują žingeidumą apie Lietuvius tautą.

Nutarimai: 1) Šliupas ir Naruševičius informuoti, jog mūsų visi delegatai pavėdomi Didžiosios Lietuvos delegacijos autoritetui po vadovyte prof. Valdemaro. 2) Adv. Lopatto, kuris išvažiavo Europon kovo 7 d., ingalioti delegato teisėmis, taipgi rekomenduoti Raudonamjam Kryžini, kaip įtikėtiną žmogų perversi Lietuvon visas aukas per „Lietuvių Dieną“ surinktas. 3) Išvažiaujant ir kitaip išseimti vidurinės sriovės atstovams iš Pild. Komiteto, sustatyta nauja atstovybė iš šių: P. S. Vilmontas, J. O. Širvydas, V. P. Jankauskas, M. J. Vinikaitis, V. K. Račkauskas (kitus du stin-gančių atidėta sekančiam susirinkimui papildyti).

J. O. Širvydas, ALP, Tarybos Sek.

RUSUOSE

Iš Vladivostoko 10 d. sausio rašoma Amerikon, kad Rusijos kaimiečiai neapkenčia Raudonosios Gvardijos šimtą kartų daugiau, negu jie neapkęsdavo agentų buvusiojo caro, — kaip sako atvykę Vladivostokan keleiviai iš Maskvos, kalbėję su Omsko laikraščio „Slovo“ atstovais.

Prie buvusiojo caro valdžios žmogus, nužudęs kaimo uradniką, būtų nušautas čia pat, ir ekzekucija tuomi ir būtų užbaigta; bet bolševikai už nužudymą vieno Raudonosios Gvardijos nario sušaudė desėtkus žmonių.

Visu kelti nuo Maskvos iki Tambovo susitinki taip vadinamuosius „terbininkus“, — tai yra vyrai ir moters, apleidę savo kaimus ir miestelius, keliaujantie kur nors kitur, jieškant duonos arba grūdų. Bolševikai įsako šaudyti visus „terbininkus“, vyrus, moteris ir senjūs, nežiurint to, ar jie sau duonos nešasi, ar kitiems ją bando parduoti už augštesnes kainas nekaip pirke. Ir jie yra šaudomi. Keleivis sakosi matęs daug tokių žmonių, užsilipusių ant stogu prekinį traukinių, o Raudonosios Gvardijos kareiviai, stovėdami ant platformės, šaudė į juos. Vaitojimas taip pašautų vargšų, nusiritusių žemyn, girdėjosi toli-toli, nakties metu...

Taukinys ėjo pro Tambovą, Atakarą, Balaševą, — čia visur buvo derlingi javų laukai. Bet niekur nėra duonos, net ir tiems, kas auginą javus. Javai išgabnamą kitur, ir niekas nežino kur.

Studentas, narys Komiteto Kovai su Kontr-Revolucija, buvęs tame pat traukinyje, sakė, kad jis ir jo draugai žino, jog Social-Revolucionieriai ir Menševik-

kai nėra kontr-revolucionieriais, bet Komitetas, jei nori užsilaikyti prie valdžios, turi juos tokiais skaičiuoti.

„Jei komunizmas“, jis sakė, „neprigys tarp Rusijos žmonių, tad mes turėsime atsisakyti nuo valdžios; bet jei taip būtų, tai mes turėsime taip elgties, kad mus ilgai atsimintų...“

BADAS RUSIJOJE

Iš Varšavos pranešama 24 d. vasario:

„Už 40 svarų kvietinių miltų Maskvoje mokama 800 rublių, už svarą cukraus — 50 rublių, ir vieno ir kito beveik negalima gauti. Išbadėje arkliai, stipantie ant gatvių, bematant yra nu-lupami ir sudraskomi pirma, ne kaip padla spėja atvesti. Pinigai tetrui mažą vertę; pirklyboje nedaug temokama už perlus, deimantus, aukarius, laikrodžius ir paveikslus. Taigi ir vagystės tokių daiktų labai retai tepasitaiko. Kad gavus maisto, reikia duoti drabužių. Neseniai sustojo Smolenske moteris-pabėgėlė iš Maskvos; nuo jos kareiviai pavogė drabužius, bet neėmė perlių šniurelių; ji, pardevusi čia perlus, galėjo nusipirkti sau drabužių.“

Maskvoje labai šalta; kuro yra taip mažai, kad priemiesčiuose ardoma mediniai namai ir naudojama kurui. Gražus ir brangus rakandai irgi naudojama kurui. Pirk-

LIETUVIAI AMERIKOJE

DU BOIS, PA.

Lietuvių šiame mieste yra apie 300 šeimynų, kurie nebloginai tarpe savęs sugyvena. Čionaitiniai lietuviai pasiskirstę į dvi dalis — tautininkus ir klerikalus. Mūsų klerikalai, kaip ir kitur, tautininkus vadina laisvamaniais, o save — katalikais.

Tautininkai turi susitvėrę SLA. 153 kuopą, kuri puikiai gyvuoja ir sparčiai auga narių skaitliumi. Per eilais metais prisirašė 25 nauji nariai ir dabar beveik kiekvienas narys atsiveda po 2—3 naujus narius kas susirinkimas. Dabar kuopa turi 60 narių suviršum. Dauguma rimtesnių katalikų rašosi prie SLA., nes mat mūsų nariai visur ir vietims ją bando parduoti už augštesnes kainas nekaip pirke. Ir jie yra šaudomi. Keleivis sakosi matęs daug tokių žmonių, užsilipusių ant stogu prekinį traukinių, o Raudonosios Gvardijos kareiviai, stovėdami ant platformės, šaudė į juos. Vaitojimas taip pašautų vargšų, nusiritusių žemyn, girdėjosi toli-toli, nakties metu...

A. Nutauta.

WARDEN, ILL.

Čionai yra viena anglių kasykla, kuri dirba beveik pilną laiką ir uždarbiai neblogi. Lietuvių yra 2 šeimynos ir vienas pavienis. Geistina būtų, kad daugiau lietuviškių šeimynų pribūtų, nes darbas nesunku gauti ir kasyklos yra geros: sausios ir nėra garų. Jeigu kas norėtų važiuoti, tad patartina susirašyti šiuo adresu: T.

liai uždarė savo krautuves, bet Sovietų valdžia paėmė į savo rankas didesnes biznų vietas, ir jose dabar pataraujama tikrai Bolševikams. Gėlių krautuvės ir plaukų dabintojai daro gerą biznį, — tokių vietų dabar įsteigta apie 30. Karės ministeris Leon Trocki labai rupinasi savo išžiura ir turi savo merginą-manikuristę, t. y. nagų dabintoją.

Nikolai Lenin, Bolševikų premjeras, kurį kaikiurie jo draugai skaito pamišusi ant proto, yra tai vienintėlis Bolševikų vadas, gyvenęs paprasto žmogaus gyvenimu. Sakoma, kad neseniai jo automobilis sustojo, įvažiavęs į pusnį; prie jo pribėgo keli vyrai ir nuėmė nuo jo nugaros kailinius — šulbą. Jis sušuko: — Aš esu Leninas! — Ničėvo, — atsakė vargis: — mes žinome, kad tam sta, kaip geras draugas, ne protestuosi...

Rusiją naikina visokios ligos, — šiltinės ypatingai prasiplatino. Vartojama įvairios rūšis klastuotos vaistų, kas labai nusilpnina žmonių organizmą. Sakoma, kad kerosinas ir benzinas labai geriamas yra. Pirmas dalykas, ko kareiviai, pasiekę Lenkų rubežius, reikalauja, yra svaigalai. Rodos, kad jie niekados nebuna blaviųs. Didelis skaičius mirčių Maskvoje privedė prie to, kad valdžia paėmė į savo monopolijų grabių biznį.

Josatė, R. No. 2, Stauton, III.

T. Josatė.

WESTFIELD, MASS.

Buvo surengti fėrai lietuvių parapijos naudai. Fėrai tęsėsi nuo 25 d. sausio iki 1 d. vasario ir pavyko gerai, nes viso įėjų buvo suviršum \$1,400, o pelno liko apie \$900. Tas geras pasisekimas yra nuopelnu vietinio klebono kun. Vasiliausko, kuris užsakęs daug alaus, girdė savo parapijonus. Net ir parapijonkos nebologai traukė alutį, bile tik daugiau uždarbio parapija turėtų. Laikė šitų fėrų, išgerta 51 bačka alaus. Šitame nebūtų nieko stebėtino, jeigu pats kun. Vasiliauskas nekovotų prieš girtuoklystę. Nuolatos girtuoklystę keikia ir kiekvieną „ragaujantį“ baisiausiu girtuokliu vadina, o dabar norėdamas didesni pelno — daugiau pinigų surinkti, girdo savo parapijonus, tarsi iš to būtų Dievui garbė ar parapijai nauda.

Laikė fėrų prapuolė vienos moteries keletas dolarių, tai kun. Vas. bažnyčioje iš sakyklos užreikė, jog tuos pinigus pavogė eileliskas arba puskatalikis. Bet kadangi čionai „eilelikų“ visai nėra, tad visa bėda ant „puskatalikų“. Puskatalikiais kunigas vadina tuos lietuvius, kurie veltui nemėto savo dolarių neva „Dievui ant garbės“ ir nesibijo pasakyti jam į akis teisybės žodį.

Parapijonas.

GRAND RAPIDS, MICH.

Vasario 9 d., š. m., viet-

nė kuopa S. L. R. K. A. Moterų Sąjungos laikė savo mėnesinį susirinkimą, kurin tuos davatkos užsikovietę ir kun. Deksnį, neseniai pribuvusį iš Westville, Ill. Matyt, jog „kunigėlis“ užkviesta tuo tikslu, kad išniekinus ir apjuodinus vietinę SLA. 60 kuopą, nes be jo kijos prieštasties kun. taip pradėjo: „Aš girdėjau, kad moteris, prigulinėš prie katalikiškos sąjungos, kalbina moteris prisirašyti prie bedievių Susivienijimo. Jūs žinote, kad prie Susiv. priguli tik bedieviai, tad kam jums rašytis tenai? Mes turime užtekti katalikiškių draugijų, to dėl ir privalome rašytis prie jų.“

Tur būti jagamastėlis dar nežino, kaip neseniai į čionai pribuvęs, kad mūsų kuopoje priguli arti šimtas narių ir beveik visi yra katalikai. Pagaliaus juk žmonės į SLA. rašosi ne dėlto, kad tikėti ar netikėti, tikrai dėlto, kad apsidrausti ir turėti pašalpą ištikus nelaimei. Kam čia, rodosi, maišyti tikėjimas su apdrauda ir pašalpa.

SLA. Narys.

CICERO, ILL.

Mūsų SLA. 194 kp. irgi kilio bruzdėjimas dėlei uždėjimo nepaprastų mokesčių. Paskutiniame kuopos susirinkime kilo gana smarkių ginčų ir tuli nariai labai priešinosi ir smerkė Pild. Tarybą. Tačiau didžiuliam narių mūsų kuopos visai neatsižvelgdami į kitų kuopų griežtai priešinąs protestus, yra tos nuomonės, jog infliuznos padarytieji nuostoliai reikia padengti. Mat didžiausia bėda su mūsų žmonėmis tame, kad neskaityto organo, „Tėvynės“, ir ne seka SLA. reikalų skyriaus, kur visokie dalykai kuoplačiausiai yra aiškinami. Vėliaus tik kaltina kuopos valdybą ir Centro Viršininkus, tartum kad tas yra daroma be jokio reikalo.

K. P. Deveikis.

CHICAGO, ILL.

Vasario 12 d., š. m., Šv. Jurgio parapijinėje salėje, „Birutės“ choras, vadovaujamas gerb. St. Šimkaus, surengė koncertą, kurio pelnas buvo skiriamas padengimui lėšų, pasidariusių beorganing protesto prakalbas prieš Lenkų ir Bolševikų užpludimą Lietuvon.

Pats koncertas buvo puikus — Birutėčiai su savo dainomis tiesiog sužavėjo publiką. Dar ir dabar žmonės kalba, jog niekuomet negirdėjo taip puikiai dainuojant, kaip ši kartą „Birutės“ choras padainavo.

Koncertas buvo pamaigintas — buvo ir kalbos. Kalbėjo kun. Pr. Bučys, ragindamas remti dabartinę Lietuvos valdžią, ir adv. F. P. Bradchulis apie Linkolną ir jo nuopelnus.

„Birutės“ choras šiuo pasirodymu vertas didelės pagarbos.

Buvo kviesta ir Vyčių choras dalyvauti šiame koncerte, tačiau Vyčių choro vedėjas, p. Pocius nesutiko šiame koncerte dalyvauti. Jis išranda kokius ten „ne-

rimtumus“ gerb. Šimkaus ir užtai atsisakė dalyvauti. Matyt p. Pociui netinka, kad Chicago lietuviams geriau patinka „Birutės“ choras, negu Vyčių. Bet užtai rodo gerb. Šimkus nei „Birutės“ choras visai nekalti. Užtai reikėtų kaltinti visi Chicago lietuviai.

Chicagietis.

CLIFFSIDE, N. J.

Matydamas nuolatinius ginčus SLA. 70 kuopoje, noriu tarti kelis žodžius, nes tas kenkia kuopos bujojimui. Ginčai tęsiasi nuo užpernai metų, tarpe kuopos nario J. A. Karsoko ir kuopos valdybos.

Ant vietos žinanties tuos ginčus, išrodo, jog kaltos yra abi pusės. J. A. Karsokas perdaug užsipyręs nenori prisilenkti prie kuopos nutarimų ir tvarkos, o mūsų dabartinis pirmininkas K. Steponavičius irgi panašiai elgiasi. Nesiklauses susirinkimo skaito visokius laiškus ir sako ilgiausius „pamokslus“. Pats daro net tokius inėsimus, kurie lauzo protokole užrašytus nutarimus. O jeigu kas nori duoti patėmijimus ir koki pirmininko pasiūlymą, tai neduoda balso. Šeimyninkauja nesilaikydamas jokios tvarkos.

M. Mažeika.

TERRE HAUTE, IND.

SLA. XI Apskričio Reikalai.

1) Sulig nutarimo XI Apskr. 1, 2 ir 3 suvažiavimų, kad kiekviena kuopa, prigulinti į XI Apskričių, turi užmokėti po 10c. nuo nario į Apskričio išdą, nežiurint ar tuos pinigus skirs iš kuopos išdo ar surinks nuo narių. Taigi kuopos, kurios dar neprisuntė mokesčių už 1919 metus, malonėkite pasiskubinti. Čekius ar money orderius išrašykite išdininko, Kazimiero Mikolaičio, vardu ir pasiųskite apskričio raštininkui: J. Sakalauskas, 1445 3rd Ave., Terre Haute, Ind.

2) Lai rengia kuopos balius ir kitokius pasilinksminimo vakarus, kad skirti dalį pelno Apskričio išdan. 46 kuopa jau turėjo tokį vakarą, ir trečdalį savo pelno — \$9.54, paskyrė Apskričio išdan. Butų geistina, kad ir kitos kuopos nors po tiek pasidarbuotų.

3) Kuopos, turinčios mažą finansinį turtą, turėtų užsidėti tam tikras mokesčius įsteigdami SLA. seimo delegatų fondą, ir tokiu būdu kiekviena kuopa galėtų siųsti delegatą į seimą, nežiurint kaip toli seimas būtų laikomas. SLA. 46 kp. jau turi įsteigus tokį fondą, kuriame jau yra \$15.00 ir tikimasi, jog trumpu laiku žymiai padidės.

4) Dabar eina rinkimai SLA. XI Apskričio valdybos, kuri yra renkama referendumu ir turi būti užbaigta kuogreičiausiai. Kuopos, kurios negavo nominacijos ar balsavimo blankų, tad privalo tuojaus kreiptis į komisijos raštininką šiuo adresu: V. Povilaitis 2p. — 8th Ave., Terre Haute, Ind.

J. Sakalauskas
SLA. XI Apskr.

NEAPLEISKITE REUMATISKU GELIMU

Tuojaus vartokite, pirmiau negu skausmai pastoja pavojingais.

Patepkite biskelį, netrinkite, lai jis susigeria, ir — gėlimų neliks. Tas pat ir su išlaikiniais skausmais, gėlimais, niksterėjimais, sustingimais, snariuose ar raumenyse, šlubavimu, susižeidimais.

Greitai pagelbsti nei kiek neužkenkiant ir nieko nepalikant, kas sutęstų drabužius. Ištikima gyduole, taigi labiausiai ir parduoda metai po metų. Taip daug parduodant labai pigiai atsieina. Visados turėkite didelę bonką. Paklauskite artimoje aptiekoje Sloans Liniment.

Kaina 30c., 60c., \$1.20.

Sloan's
Liniment
Kills Pain

ADVOKATAS

George Matulewicz

ATTORNEY-AT-LAW

Room 810

National State Bank Building,
810 Broad Street, Newark, N. J.
Telephone 4256 Market

GARSINKITĖS "TĖVYNĖJE"

SLA. KNYGOS

MUSU KNYGYNE GALIMA
GAUTI VISOKIŲ KNYGŲ

*Zemiaus paminime knygas, kurias vargiai kur nors
kitur begalėtumėt gauti. Štai jos:*

AISOPO PASAKOS. — Su paveikslais, 360 puslapių. Kaina \$1.25. SLA. nariams 75 centai.

AMERIKA. — Knyga didelio formato, 288 pusl., kaina 75c., SLA. kuopoms, užsisakančioms nemažiau 25 egz., nuleidžiama 40%.

APŠVIETA. — Mokslo ir literatūros periodinis leidinys, 1892-3 m. Knyga be apdarų — tik 50c.; su apdara — 75c. SLA. kuopoms, užsisakančioms nemažiau 10 egz., nuleidžiama 40%.

APDRAUDA IR PAŠALPA. — 32 pusl., kaina 10c., SLA. nariams 5 centai.

DARBININKŲ PADĖJIMAS AMERIKOJE. — 35 pusl. Kaina 10c., SLA. nariams 5c.

DAKTARAS IŠ PRIEVARTOS. — Naujausia 3-jų veiksmų komedija, 64 pusl., su Molierės biografija. Kaina — 10c., SLA. nariams — 10c.

IŠ LIETUVOS HISTORIJOS. — 68 pusl. Kaina 20c., SLA. nariams 10c.

KAIP GYVENA: Latviai, Suomia, Anglai. — Rankius naudingų žinių apie gyvenimą minėtųjų tautų. Pust. 65, kaina 20c., SLA. nariams — 10c.

KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ. — I dalis. Pust. 28, kaina — 20c., SLA. nariams — 10c.

KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ. — II dalis. Pust. 32, kaina — 20c., SLA. nariams — 10c.

KAS IŠ KUR PAREINA. — Naudingos žinios apie kasdieninius žmonių vartojamus daiktus. Pst. 64, kaina 20c., SLA. nar. 10c.

KELIONĖ Į ŠIDLAVĄ. — Vaizdelis iš apvaikščiojimo garsios Lietuvoje šventės. Pust. 48, kaina 15c., SLA. nariams 10c.

KRAŽIŲ SKERDYNĖ ir jos Pasekmės. — Paminklas dėl Kražių nuo Amerikos Lietuvių. — Pust. 77, kaina 15c., SLA. nar. 8c.

KUN. A. BURBA. Jo gyvenimas ir darbai. — Mažas paminklas nuo SLA. Pust. 29, kaina — 20c., SLA. nariams — 10c.

LIETUVIŠKA CHRESTOMATIJA. — Rinkinys iš 38 pasakų ir 54 gražių eilių, tinkamų deklamuoti viešuosiuose vakaruose. — Pust. 180, kaina — 40c., SLA. nariams — 20c.

LIETUVIŲ TAUTOS KLAUSIMAS EUROP. KARĖS METU. — Šioje knygelėje gvildinama karės tikrosios priežastis. Pust. 102, kaina — 35c., SLA. nariams — 18c.

NUO DEGTINĖS. — Komedija dviejuose aktuose. — Pust. 19, kaina — 10c., SLA. nariams — 5c.

NAMŲ IR YPATIUS HYGIENA. 31 pusl., kaina 10c. Nariams 5c.

PADĖJIMAS LIETUVIŲ TAUTOS RUSŲ VIEŠPATIJOJE. — Knyga didelio formato, rusų kalboje, 128 pusl., kaina — \$1, SLA. nariams — 50c.

PASNINKAI LIETUVOJE. — Pust. 16, kaina — 5 centai, SLA. nariams — 3c.

PERSPĖJIMAS APIE ŠVENTĄ TIKĖJIMĄ, o ypatingai apie Jėzuso Kristaus Bažnyčią. — Pust. 69, kaina — 10 centų, SLA. nariams — 5c.

RUOŽIAI IŠ SLA. SISTORIJS. 35 pusl. Kaina 10c. Nariams 5c.

ŠVINTANT. — Historiška apysaka apie Bulgarių atgijimą iš tautiško miego. Pust. 126, kaina 25c., SLA. nariams — 13c.

TRACHOMA, arba sergėkite akis. — Prie šviesos. — Knygelė kalba pati už save. Pust. 100, kaina — 20c., SLA. nar. 10c.

"TĖVYNĖS" KOMPLETAS 1909—1910—1911 metų, po \$1.00. SLA. nariams — 30c.

Reikalaujami knygų, parašytų aiškiai knygos vardą.
Pinigus geriausiai siųsti per pašto Money Order,
paprastame laiške, uždraudusiant:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30TH STREET, NEW YORK, N. Y.

Patinę Gyslos ir Chroniškai Skaudamos Kojos

išgydoma išlaikiniu gydymo būdu, — mazgojimu ir apraiojimu. Iš vidaus gyduolės nėra vartojamos. Specialistė gydy-mae chroniškų kojų ligų.

Mrs. Anna Whittiker

511 North Main Street
UNION CITY, CONN.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA

vedama kompozitoriaus

MIKO PETRAUSKO

769 Broadway

NO. BOSTON, MASS.

nuo 15 d. rugsėjo reikalauja

DVIEJŲ SIMTŲ MOKINIŲ

abiejų lyčių

Didelis mokinių skaitlis reikalauja tam, kad prirngus daugiau tikrų muzikų, kurie čia, Amerikoje, ar sugrįžę Lietuvon galdytų pasekmingai dirbti muzikos ir dailės srityse spartesnio pakėlimo MENO dėlei.

Už mokslą mokestis nebūna keliamo.

DRAUGAS NELAIMĖJE!

Material, mechanikai, audėjai, fabrikos ir siap visokie darbininkai, dirbantys viduj ir lauke, yra anaižin draugai!

PAIN-EXPELLER

Jau anaižis penkis dešimtys metų kaip šita pūki gyduolė yra vartojama su geriausiomis pasekmėmis. Išgydymui rama ir nu, skausmu krutinėje, šonose ir raumenyse, neuralgijos, stromos, di-gimys, šalio ir kosulio.

Neapiginuk pirklavus pigius vaistus didelėse butkose. Reiklauk geriausiu. Kuomet pirksi Pain-Expeller, perstikrink ar yra IKARA, vaizdoženklis ant butkuko. 35 centai ir 65 centai už butkuką. Gaunamos visos aptiekos, ar tiesiog iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO., 74—80 Washington St., New York, N. Y.

Tel. Kensington, 1100 W.

DR. E. G. KLIMAS

LIETUVIS GYDYTOJAS

Priėmimo Valandos:

9—10 val. ryte

7—9 val. vak. 2—3 v. popietį

2700 E. Ann St. 1624 S. 4th St.

PHILADELPHIA, PA.

J. SKRITULSKAS NATARIUS IR AGENTAS

Užklausk geriausius cigarus. Parduodu laivakertes ant visų li-
nų, kur tik kas nori ant geriausių ir greičiausių laivų. Šiuoju pi-
ningus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmaišau visokių žmonių
pinigus ant amerikoniškų. Darau doviervastis, pavadinus dalių ir
atlieku visokius reikalus su Rusijos valžia. Užklausk sveitai, niti-
zams ir veselijoms. Iš telimesnių miestų galima atsižaukti laiskais.

JOHN SKRITULSKAS

26 Broad Street New Britain Conn.

Telephone 550

PARKITE! PIRKITE! AMERIKA

VISAS PELNAS EINA PRIEGLAUDOS NAMO FONDUI

KNINGOS „AMERIKA“ naudingumas bei svarba yra tame, kad joje patelpa daug žmonių ir kiekvienam reikalingų žinoti faktų, euro-
dymų ir žinių apie Ameriką ir tt.

PLATINDAMI šią knygą padarysite didelę nau-
dą sau, nes gausite dvigubų pinigų vertės, ir
padarysite naudą savo Organizacijai. — pagelbėsit
inkunyti senai pradėtą PRIEGLAUDOS NAMO
steigimo darbą.

KNINGA DIDELĖ, KAINA TIKTAI 75c.

SLA. Kuopoms, užsisakančioms nemažiau 10 egz., nu-
leidžiama 40 nuosimtis.

PINIGUS AR MONEY ORDERIUS SIŪSKITE
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30TH STREET, NEW YORK CITY.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJŲ ADRESAI

PILDOMOJI TARYBA:

Prezidentas — St. Gegužis,

Mahanoy City, Pa.

Sekretorius — A. B. Strimaitis,

307 W. 30th St., New York, N. Y.

Vice-Prez. — Dr. J. T. Baltrušaitienė,

2029—5th Ave., Pittsburgh, Pa.

Išdinininkas — T. Paukštis,

13 Mill St., Pittston, Pa.

Izdo Glob. — T. Astramskas,

307 W. 30th St., New York City.

Izdo Glob. — J. M. Danielius,

120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Dr. Kvotėjas — Dr. F. Matulaitis,

419 Boylston St., Boston, Mass.

1. KONTROLĖS KOMISIJA:

Pr. Butkus, 307 W. 30th St.,

New York, N. Y.

J. V. Liutkauskas, Linden N. J.

J. Neviackas, 149 Millbury St.,

Worcester, Mass.

2. APŠVIETOS KOMISIJA:

Dr. A. Zimontas

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

P. Norkus,

120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

J. Strimaitis,

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

3. ĮSTATŲ KOMISIJA:

F. B. Bradchulis,

105 W. Monroe St., Chicago, Ill.

K. Gugis,

3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.

B. K. Balutis,

814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

4. FINANSŲ KOMISIJA:

J. Zemantauskas,

797 Bank St., Waterbury, Conn.

K. C. Yurgelionas,

377 W. Broadway, So. Boston, Mass.

K. Makarevičius,

262 Wallace St., New Haven, Ct.

5. SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Ig. Klimas,

2700 E. Ann St., Philadelphia, Pa.

Dr. Ip. Bronušas,

University Hospital, Baltimore, Md.

Dr. J. Jonikaitis,

New York City Hospital, N. Y.

6. PRIEGLAUDOS NAMO KOMISIJA:

Kl. Jurgelionis,

3133 Emerald Ave., Chicago, Ill.

A. M. Makauskas

Box 695, Forest City, Pa.

K. Gilbaitienė,

1419 N. Main St., Scranton, Pa.

7. LABDARYBĖS KOMISIJA:

J. Ambraziejus,

168 Grand St., Brooklyn, N.Y.

St. Bakanas,

Bridgeville, Pa.

A. M. Martus,

38 So. Bowers St., Shenadoah, Pa.

KANKINIŲ SELP. KOMISIJA:

J. Baltrušaitis,

2029—5th Ave., Pittsburgh, Pa.

M. G. Damijonaitienė,

901 W. 33rd St., Chicago, Ill.

A. Angunas,

120 Grand St., Brooklyn, N.Y.

TEISMO KOMISIJA:

M. Mockapetris,

279 Bolton St., So. Boston, Mass.

J. Sekevičius,

101 Oak St., Lawrence, Mass.

P. W. Birštonas,

Shenadoah, Pa.

F. P. Bradchulis

Attorney and Counselor at Law

LIETUVIS ADVOKATAS

105 W. Monroe St., Chicago, Ill.

Telephone Central 220.

Gyv. 3112 S. Halsted Str. arti 31-00

Telephone Yards 2390.

Phone Bell 1854

JOHN S. LOPATTO

Attorney and Counselor at Law

SLA. ADVOKATAS-PATARĖJAS

208-9-10 Coal Exchange Building,

WILKES-BARRE, PA.

KAZIS KRAUCZUNAS

ADVOKATAS IR NOTARAS

403 LYON BUILDING,

SEATTLE, WASH.

Turiu pilnas tiesas visuose su-

duose. Pribūnu asabiškai vest pre-

vas į kitas valstijas ant pakviesti-

mo. Tada duodu patarimus per

laiskus.

PITTSTON, PA.

NAUJIENA

Gavau knygą naujų sampelių!

Gerai vilnoniai SIUTAI ar

OVERKOTAI po \$25.00 dola-

rius. Geresni siekia iki \$35.00.

Pagal šių dienų brangumo,

tai labai pigu. Patartina nau-

dotis proga — tuojaus. Vė-

liaus pabrangs. Prie progos iš-

tariu ačiū visiems savo kostu-

meriams — rėmėjams. Meldžiu

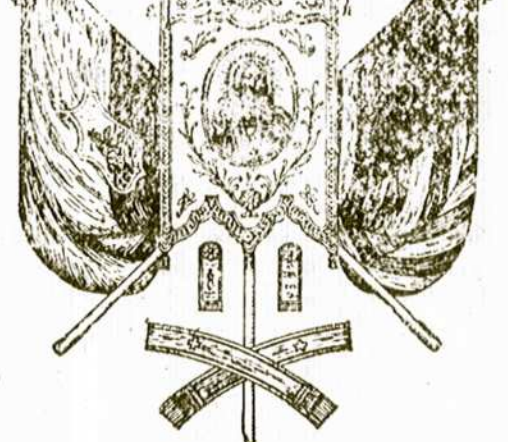
ir ant toliaus su manimi nesi-

skirti.

Patarnausiu koteisingiausiai.

J. S. VASKEVIČIUS.

183 N. Main St., PITTSTON, PA.

DIRBTUVĖ

įsteigta 1898 m.

Artistiškų išdirbinių, kaip
tai — įvairių bažnytinių parė-
dų, rubų, karunų, tautiškų
vėliavų, draugystės šarpy,
uzikučių, maršalkoms parė-
dų, antspaudų ir tt. Darbą
darome artistiška ir atsaka-
nčiai. Užsakymus priima-
me iš visur ir teisingai išpil-
dome. Reikale, prašome,
kreipties prie tikros lietu-
vaitės:

T. ANDRUSZEWICZ ir Co.,

1908 W. Division Str., Chicago, Ill.

„UKININKAS“

Skaityk Bepartyvišką Laikraštį,

kuris rašo tik apie ukininkystę ir

maistą.

Taipgi pirkite medų tiesiog nuo

farmos, supiltą į blėkines po 5 sva-

rus, — \$1.75.

Atsakymui įdėkite markę.

KAS DEDASI TARPE RUSIJOS IR SIBIRO LIETUVIŲ.

(Tas nuo 4 pusl.)

giau gaus, kaip bus devaluacija. Įstatymai neveikia, teismų kaip nėra, viešpatai ja inoringi karininkai, kurie daro su žmogumi, ką jie nori. Mano akys ištraukė žmogų iš traukinio vien tik užtai, kad jis pašnekoje su kitu pasažieriu užstojo didžiulius ir nežinia kur dėjo. Tas „nežinia kur dėjimas“ — tai mylimiausias budas savo politinių priešių nužudymui šiandien Rusijoje. Daug jau buvo atsitikimų, kad iš žymesnių žmonių dingo keli asmenys ir niekas nežino kur. Man bebūnant Amerikoje, buvo sakoma, kad Meksikoje dedasi baisenybės, bet kas dedasi dabar Rusijoje, tai prieš tai nublankyt visos Meksikos baisenybės! Išgyvenai žmogus naktį — tai ir džiaugiesi sveiks išlikęs. Plėšimai, vagystės, žudymai — neapsakomi. Bet, žinoma, kada niekur nesimašai — taip sau tunoji, tai mažai kas tave beliečia — bet žiurint int visus aplinkinius — žilsti iš baisenybių!

Lietuviai čia Sibire ir Rusijoje yra, galima sakyti, visai neorganizuoti jokiomis organizacijomis. Ištikro, teisybė yra — Rusijos Lietuviai inteligentai tik kalbėti „sakom-pasakom“ moka, bet organizuoti liaudies visai nemoka ir organizatorių esu, bet suorganizuoti laukraštuko leidimą Harbine, suorganizavau porą draugijų. O tokių organizacijų, kaip vartotojų draugijos ir kiti kooperatyvai, tai nors yra Sibire 20,000 Lietuvių, bet jų dar „nei duko“ nėra.

Karės pabaiga ir pasiskelbimas Lietuvos nepriklausoma respublika — šiek tiek pakėlė Lietuvių upą čia. Bet tas Karolius Ulmanas — tai yra mums visai neaiškus dalykas ir ar nėra tautai tik „draugas Kapsukas“? Nuliudino drauge čia Lietuvius Francuzų valdžios oficialis pranešimas Omsko valdžiai, kad Rusai visa gaus atgal, ką turėjo prieš karę, išskiriant vieną Lenkiją. Visą viltį mes čia esame padėję Jumyse, Amerikos Lietuviuose, pačioje Lietuvoje ir Europos Lietuviuose. Jūs gal ten krutate, kaip puode, kad tik per Prezidentą gavus vietą Taikos Tarybose. Mes čia Sibire neperdaugiausiai inteligentių turime, o kad turime, tai visi nelabai toli matą vyrai... Tai daug vargu ką benuveiksime. Bet mėginsime.

Naujiems metams rengiame Irkutske viso Sibiro Lietuvių suvažiavimą, kuriame išrinksime Sibiro Lietuvių Tarybą, įteiksime Rusams deklaraciją apie savo politinį likimą, parašysime telegramą apie savo nutarimus ir kviesdami Jusų pagalbos. Tur būti, bus įvykęs su-mas, kaip gausi šį laišką. Gal jau atsimainę bus dalykų stovis ir čia, ta-

Lietuvon. Tai ten gal ir pasimatysime. Bet Jusų dar greitai neleis važiuoti — aš tą gerai žinau, tai vargu bau tu beparvažiuosi pirmiau už mane.

Tavo M. R.

KARĖS CHRONOLOGIJA

Vasario 20 d. — Amerikos kareiviai atvyko Berliano daboiti maisto sandėlius. — Nužudyta Afgan'o emiras Habibullah'as.

Vasario 21 d. — Nužudytas Bavarijos premjeras Kurt Eisner. — Bavarijoje iškilo naminė karė. — Pavojus Clemenceau gyvasčiai jau praėjo.

Vasario 22 d. — Buda-pešte sumišimai. — Aliantai eina pirmyn šiaurės Rusijoje. — Kongresas balsuoja už paskubintą darbą.

Vasario 23 d. — Munchel bandoma įvesti Sovietų diktatūrą. — Buda-pešte nužudyta komunistų vadas Bela Kun.

Vasario 24 d. — Suareštuota Bavarijos princas Leopoldas už išdavystę. — Lloyd George įveda bilį prašalinimui streikų.

Vasario 25 d. — Vokietijoje betvarkė vis dar platinasi. — Tarp Ukrainų ir Lenkų susitariama nebeka-riauti.

Vasario 27 d. — Suimtieji Buda-pešte komunistai prisipažino, kad jų sukilimai priešais Vengrijos valdžią buvo remiami Rusijos pinigais.

ATSISIAUKIMAS Į AMERIKOS LIETUVIUS.

Karė pasibaigė. Didžioji neramybė jau perėjo ir viso pasaulio žmonija džiaugiasi, kad pasaulio demokratija išgelbėta. Kaizeris ir aršūs militarizmas Europoje likosi nuversti; visos tautos, didelės ir mažos, išvydo nesudrumstos liuosybės kultūrai ir civilizacijai vystyti aušrą.

Šis yra didelis pasaulio istorijoje nutikis. Tūkstančiai metų praslino, kuri laikė žmonija nematė tokių nusidavimų, kokie šiandien yra. Mes, Amerikos lietuviai, tą svarbą labiausiai atjaučiame. Laiminga šios karės užbaiga inkvėpė mūsų širdis daug vilties, kad mūsų gimtinei šalei, Lietuvai, galės pasiiluosuoti iš po svetimo jungo. Laisva ir Nepriugulminga Lietuva yra obalsu Europos tautų šeimynai. Mes žinome, kad tai daugiausia buvo atsieta dėka Amerikos žaliųjų-kareivių, del jų savo gyvasties hesigailėjimo karės lauke, del Amerikos tyros ir kiltos demokratijos susipratimo, per Amerikos Laisvės Bondus!

Pergalė jau mūsų namuose. Bet kas bus su suardyto žmonijos gyvenimu? Namai turi būti atstatyti sunaikintos tautos privostos į tvarką. Ir čia vėl Amerika ateina pagalbon. Čia vėl pasirodo Pergalės Laisvės Paskolos dvias. Prisdėkime prie jos. Šelpkime ją kiek galėdami. Tai geriausias mums nauda. Yra tai saugiausia Dėdės Samo Banka. Yra tai šverčiausia

pareiga gelbėti pasaulio suvargusias tautas. Amerikos Lietuviai, mokinkimės kitus mylėti užsirašydami Pergalės Laisvės Bondsus (Victory Liberty Bonds). Prigėlėkime Dėdei Samui pasaulį atstatyti. Mes tą darykime sau. Mes tuo ir musų Tėvyne Lietuvą pagelbėsime.

Del Jusų Pergalės Laisvės Bondsų!

J. O. Sirevydas,
J. B. Kaupas,
P. Mulevičius.

„Aš bučiau laimingas, jei galėčiau dirbti dirbtuvėje, kaip paprastas darbininkas.“ — sako ex-įpėdinis Vokietijos sosto. Bet niekas jam nepatikėtų gero darbo padorioje dirbtuvėje.

Tankiai muša karėiamoj ir negirtus.

Severos Gyduolės užlaiko seimynos sveikata.

Ar esi užkimes?

Užkimas paprastai paėina nuo peršalimo. Gerki užsivertija, balsas užkima, kosėjimas buva smarkus ir net alsavimas sunkus. Nesijauti gerai ir nežina, kas reikia daryti. Bet kam reikia kentėti? Paimk

SEVERA'S Balsam for Lungs

(Severos Balsamo Plaučiams) ir tau greitai aties. Tai yra priimtas veislis nuo kosulio, besigydant nuo užkimo, skaudamos gerklės, persisaldymo, mėšlungio krupo ir bronchito kosėjimo. Jį gali vartoti taip suaugusieji, taip vaikai. Jį paridavėja visos apšėkos. Kainos: 25 ir 50 centų.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

LINDEN, N. J., 283 KP. susirinkimas atėisbus 23 d. kovo mėn., 2 val. Popietų, Pas J. August, Clinton st., kampaš Edger Road. Taigi visi nariai ir narės malonėkit susirinkti į šį susirinkimą, nes tuim daug svarbių dalykų apsvartymui, kokių dar iškilo neturėjome. Tad kiekvienas privalo atėiti į šį svarbų susirinkimą; už nepribuvimą narial bus baudžiamas soc. Taipgi nepamirškite atstovė naujų narių prisirašymui į S.L.A., nes dabar tai puiklausia proga.

Sek. J. Augustis.

SVEIKATOS SKYRIUS

Dr. Wellman.

ŽARNINIAI PARAZITAI arba APVALIOS KIRMĖLĖS. Iš daugelio parazitų kirmėlių veislių. Apvalios kirmėlės galima plašų rasta žmogaus esybėje. Iš jų, apvalios kirmėlės ir Juostinės Kirmėlės yra daugiausia paprasčiausioji veislė. Apvalios kirmėlės galima plašiai padalinti į dvi gimes: apvalios kirmėlės arba pilvo kirmėlės, ir siulinės arba raukų kirmėlės.

Pirmoji paminėtoji rūšis labai artynai panėši į paprastą žemės kirmėlę, esti baltai rausvos arba rudai raudonos spalvos, sulys lyties jos dalinas nuo 5 iki 10 colių ilgio. Paprastai, jos apgyvendina mažesniausias žarnas, bet labai tankiai bastosi po pilvą; jų vaikščiojimo neramumas yra vėmimo priežastimi ir nuo to jų vardas yra žinomas kaip Pilvo Kirmėlės.

Kuomet jos labai tankiai atsiranda pas vaikus, tai pas suaugusius jų atsiradimas taip pat yra galimas, jeigu bus vidurių betvarkė; todėl visuomet reikia apie jas prisiminti ir vartoti vaistus del vidurių suregulavimui.

Apvalių Kirmėlių kiaušiniai žmogaus kune įgija prieaugį per suterstą valgį ir vandenį ir išsivystę į jaunias kirmėlėtes desigauja į žarnas ir tenai laike penkių savaičių išsivysto jau į pilno dydžio kirmėles.

Apvalių Kirmėlių pagimdyti simptomai, kuomet jie yra ypatingi charakteringi, tai kartais yra lyginai toki, kaip kad ir nuo kitų neramumų pacinanti, todėl nevisada galima suprašti priežastį.

Reikia tikėti, kad kirmėlių esybė ne visuomet esti priežastimi betvarkės simptomams, bet paėina dēlei nekurių užsėptų nuodų ir išsaulkia įvairiausias pavojingas pasekmes. Vaikų atsitikimose toki pavojingai apsiereiskimai sukelia juose nervškumą, nuomartias konvulsijas, danti gūžėjimą, nemiga, akių nerimastį, pilvo skausmus, nėravinga apetitą, netėjimą akys, nosyje ir pirstuose ir tt. Tai bus tėvams žinotina, jeigu vaikas kenčia vieną iš augščiau minėtų simptomų, tad pirmi griebtis prie galutinio išvedimo, sužinok nuo ko jis kankinasi, arba dēk visas pastangas ir patirk gal serga kirmėlėmis. Tą galima suprasti vienu iš šių

trijų budų: Tikriausias sužinojimas, tai kuomet kirmėlė arba kirmėlės išcina lauk gyvos arba numirę. Kitas ženklas, tai po nusilgėvimo esti daugumas gliamės, išekzaminavus, per padidinamąjį stiklą galima patėmyti smulkius kirmėlių kiaušinius. Trečias budas, tai sužinojimas per Laxcarino vartojimą. Jeigu esti kirmėlės, tai gliamė išcina labai dideliame skaitliu, o po tam aiškiai galima patėmyti vaiko teismąsi, tas ir bus tikras priparodymas gerumo vaistų.

Palengvinimui asimiliuoti suvalgomąjį maistą ir abelnai viso kuno su-tvarkymą, Laxcarinas bus patogiausiu vaistu.

LAXCARIN PRODUCTS CO.,
Skrysius L-1. Pittsburgh, Pa.
Kaina už dėžutę vienas dolaris.
Pilnas gydymo laikas šešios dėžutės — penki dolariai. Pasiųsime, kuomet gausime pinigų, money orderį arba naršes. Saugokitės padirbinių-substitutes.

UŽLAIKYK UGNĮ DEGANČIA

Kad užlaikytis ugnį pečiuje jūs turite iškratyti visumet pelenus. Ir kad užlaikytis svarbiausias dalis organizmo, energiją ir gyvybę kune, jūs turite užlaikyti svarbiausias organizmo dalis švariai nuo visokių atmatų ir prašalinti tas, kurios kenkia ten ir kurios virsta į nuodus ir užnuodija visą jūsų kūną ir maistą.

Paimk kiekvieną naktį pirm gulsiant 2-3 saldaines

PARTOLA

kurios atnaujina kraują ir pilvą ir jūs jausitės nauju ir stipriu ir neturėsite ženklo dispepsijos, skilvio nemalima, užkietėjimą, galvos skausmo, pilvo skausmo ir tam panašių.

Jūsų sveikata niekuomet nesumažės.

Partola gavo aukšnius Diplomas 6 Pasaulinėse Parodose Europoje, ir žinoma visur kaip „Gydytojas saldinių pavydala“.

Bakselis Partolos kainuoja vienas dolaris; 6 bakseliai pasiūčiami tik už \$5.00.

Visi laiškai ir pinigai turi būti siunčiami į

Apteka Partosa, 160 — 2nd Ave., Dept. L. 6. New York, N. Y.

NEPAPRASTOS DOVANOS

Visai Trumpam Laikui Šio Laikraščio Skaitytojams. Kiekvienas, kuris užsisakys už vieną dolarių dėžutę Garlifax, tai užteks vieniems metams. Garlifax yra pavaldė kėndės vaistas, kuris paluosuos vidurius ir išvalys kraują. Išsikirk šį nekelbimą ir su savo teisingu adresu prisiųsk mums.

FRANK GARLIFEX
Mig Chemist, Dept. Tėv.
141 AVENUE A
NEW YORK, N. Y.

JUS, KURIE UŽMOKATE VISOS ŠEIMYNOS BILAS

P-nas H. M. Foreman, laikėnėšys iš Allentown, Pa. vaikščiodamas po 18 mylių kasdien, datrė, kad čėverykai su paprastais padais išlaiko tik vieną mėnesį. Gi čėverykai su Neolin padais jam tarnavo suvirš devynis mėnesius ir tame laike jis padarė daugiau 4,000 mylių.

Jo patyrimas parodo, kokių budu galima daug sutaupinti perkant visą šeimynai su Neolin padais čėverykus, kurie tarnaus daug ilgiau negu čėverykai su paprastais padais.

Neolin padais čėverykus galima gauti įvairiose skoniuose-stiliuose. Kaina beveik ta pati ka ir su paprastais padais, o kartais net ir pigesni. Jeigu tavasis vertėgla tuom kart gal ir neturi reikalaujamų čėverykų, tai labai greitai laiku gali pasirinkti ir gauti tokius, kokius reikalauji. Atmink — Neolin pamu pavyzdys. Milijonus panašių pavyzdžių galima surinkti nuo visų tų, kurie nešioja Neolin padus. Tie padai labai ilgai, ilgai nenuplyšta ir tokiu budu sumažina čėverykų išlaidas. Jie pagaminti mokslišku budu, todėl ir privalo būti labai druti.

Pirk su Neolin padais čėverykus beveik kiekvienoje gereseje krautuvėje. Pirk visai savo šeimynai pagėdijamame atliuėj-madoje. Taigi vieton nuplysiusių padų duok pakalti tuos garsius Neolin paspūdzius. Tie padai labai smagiai nešiojasi, nepermirkstami ir labai tvirti. Juos pagaminta Goodyear Tire & Rubber Bendroviš Alcon, Ohio, jie ten pat išdirbinėja ir kojasparniui užkulnius gvarantvojamus daug ilgesni nešiojima negu visoki kiti užkulniai.

Neolin Soles

PAJESKOJIMAI

Pajieskau Antano Raolo ir Zofijos Raolaitės. Paėina iš Kauno gubernijos, Sūkėnų miestelio. Mano adresas:

Liudvikas Gricius,
Box 104, Mānyfold, Pa.

SAUGOKIS ŽINGSNYJE!

Plačiai žinoma ir aiškiai suprantama frazė, vienok pertankiai ignoruojama, o niksterėjimas tai beveik kasdieninis atsitikimas ypatingai šiame mėnesyje. Vartojimu bile kokių nieko negelbstančių vaistų skausmą tik pailgini. Privalai vartoti vien tik Trinerio Linimentą! Šis vaistas suteiks greitą ir tikrą palengvinimą, taipgi geras nuo reumatizmo, neuralgijos, kau-

lų gėlimo, pabrinkimo ir tt. Gausi pas savo aptiekorių už tokią pat kainą, kaip ir pirmiau. Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Eliksysas, tai šaunus vaistas nuo užkietėjimo, nevirškimo, svaigulio ir kitokių nuo vidurių paėinančių blogumų; taipgi Trinerio Angelica Bitter Tonic'as, kuris kuopuikiausiai sustiprina gyvumą; jų kaina trupučiuką tapo padidinta, bet mūsų kostumeriai supras iš darbo brangumą ir didelių mokesčių uždėjimą. Mes tų dviejų vaistų gerumą apsaugošim. Pirk pas savo aptiekorių tiktai Trinerio vaistus! Joseph Triner Company, 1333—1334 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

REIKALAUJAME VYRU IR MOTERU

Supažindinimui mūsų savo mieste. Lengvas, čystas, sveikas užsiėmimas, didelis pelnas. Mes turime geriausias gyduoles ant pardavimo, dešimti įvairių gyduolių. Lai' atsišaukia tie vyrai ir moters, kurie nori uždirbti mažausiai po \$150.00 per mėnesį.

Rašykite pas Laxcarin išdirbėj kompaniją.

Adresas:
LAXCARIN PRODUCTS CO.,
Box 936 Dep. A. A.
PITTSBURGH, PA.

AR NENYKSTA JUSU SVEIKATA

GAL BUTI JUSU KRAUJAS ALKSTA GELEŽIES, IR TODEL JUS ESATE SILPNI, NERVUOTI, PIKTI IR NUSILPĘ.

mę silpnų, sunykusių žmonių, ir tai daugelyje atvejų vos ir Nuksuota Geležis padaugina kraujuje raudonuosius granulėlius ir prigėlbtai atgaivint sveikatą, energiją bei ištvėrdi savaiti laiko.

Tukstančiai vyrų ir moterų gadina visą savo sudėjimą ir tiesiog stumia save į ligą netekdami sveikatos tik todėl, kad jų kraujas praskysta, neturėdamas užtektinai geležies savyje. Daktaras James Francis Sullivan, buvęs gydytojas Bellevue Hospital (Pašaliniame Skryjuje), New York ir Westchester County Hospital, sako: „Stoka geležies kraujuje ne tik padaro žmogų silpnu protiška, nervuotu, piktu, greitai pailstančiu, bet dar atina iš jo tą vyriškąją pajėgą, kuri parodo jo valios tvirtumą, kas yra būtina reikalingu kiekvienam gyvenimo žingsnyje. Taipgi nuo to ir gražiausias, malonus pobūdžio moters pavirsta į susiraukusias, nervuotas ir piktas. Prigėlbtai amerikiečiams pastot tvirtais, vikrais, raudonkraujais žmonėmis, nieko, sulgy mano patyrimo, nėra geresnio už Nuksuotą Geležį. Ji kartais padidina spēkas ir ištvėrmę silpnų, nervuotų ir nusidėvėjusių žmonių vos į dvi savaiti laiko.“

Nuksuotą Geležį dabar vartoja suvirš tris milijonai žmonių per metus, tarp kurių yra net tokie žymūs žmonės, kaip buvęs Finansų Ministeris Leslie M. Shaw; buvęs Suv. Valstijų Senatorius ir kandidatas į Vice-Prezidentus Charles A. Towne; atstatautydines generolas John L. Clem, kuris buvo buvėnininku prie Shiloh ir Suv. Valstijų armijos seržantu, turėdamas vos dvyliką metų; Suv. Valstijų teisėjas G. W. Atkinson Washingtono Skundų Tėisme, ir daugybė kitų.

8-Dienis Laikrodis tik \$8.45

Prietellau: — Jeigu nori turėt gerą laikrodėlį, kuriuo butum patenkintas ir kuris išlaikytų tau visam gyvenimui, tai pasižiūrėk į šitą laikrodį, kuris turi gražius ir tvirtus lukštus, vidurialį — 15 akmenų, cina 8 dienas vienu užsukimu, gvarantuojamas ant 20 m. Turėt tokią laikrodį, pamišlyk kiek patogum! Nereikia kasdien žiūrēt ar užsuktas, nes syki užsukai, tai cina ištisas 8 dienas. Tas laikrodis yra geriausias iš visų, kokie tik iškisoli buvo daromi. Vertas mažausiai \$15.00, gi mes del supažindinimo žmonių su tuo laikrodžiu paleidome jį už \$8.45. Atmink, kad tokio laikrodėlio už tokią kainą niekur kitur negausi, mes gi priede prie laikrodėlio galime surinkti visiškaį DY-KAI, taipgi dykai duodame, priedo barberišką britvą vertą \$3.00, padarytą iš geriausio angliško plieno. Jeigu iš laikrodžio nebutum užganėdintis gali 40 dienų bėgu sugrąžinti jį mums ir mes grąžinsime pinigų. Taigi jei nori gaut laikrodį su minėtais priedais, tai prisiųsk 25c. stampomis, o mes tuoj išsiųsime, pinigų užmokėst atėimę daigtus.

PRACTICAL SALES COMPANY,

1219 North Irving Ave., Dept. 47, Chicago, Ill.

LAXCARIN
NUO RUGSTIES VIDURIUSE

LAXCARIN
NUO NERVISKUMO

LAXCARIN
NUO UŽKJETĖJIMO

LAXCARIN
NUO DREBĖJIMO ŠIRDIES

LAXCARIN
NUO APKVAITIMO

LAXCARIN
NUO RIEMENS

LAXCARIN
SUSTABDO VIDURIŲ NESMAGUMUS

LAXCARIN
NUO ATSTRAUGĖJIMO PO VALGIUI

LAXCARIN
NUO SKAUDĖJIMO GALVOS

LAXCARIN
NUO SKIEVIO NESMAGUMU

yra vaistas, kuris pastoviai visokius vidurių nesmagumus paluosuoja, prigėlbtai sumalti ir asimiliuoti jūsų maistą, pridodamas gerą, tyrą kraują, naikina rugsties perviršį, kuris yra priežastimi gazu atsiirauimo, nevirškimo, užkietėjimo, nerviskumo ir tt. Paluosuos nuo užkietėjimo, priduos liuosumo veimę aer-vams, ir atsakančią kraują cirkuliaciją. Neturi savyje nei alkoholio nei kitokių blėdingų dalių.

Veiklios pasekmės net ir tokiame atsitikime kuomet visi kiti vaistai nepagelbės. Viena dėžutė pertikrins tave apie jų vertę.

Pardavėja

LAXCARIN PRODUCTS CO.,
Kaaina Vienas Dolaris
Skrysius L-1. Pittsburgh, Pa.

LIETUVIŠKA AUTOMOBILIŲ

Mokykla ir Dirbtuve

L. TYCHNEVIČIAUS IR KOMP.

Mokiname pilnų mechani mą, kas yra reikalinga žinoti prie automobilij. Po priežiūra instruktorij išardyti ir sustatyti, taipgi važinėti ir tt. Tikrai Lietuviškas kursas ir angliškas kursas. Mokiname dienomis ir vakarais.

Platesnių informacijų kreipkitės ypatingai pas profesorį

L. TYCHNEVIČIAUS IR KOMP.
231 W. 50th Street,
NEW YORK CITY, N. Y.
Telephone Circle 1754

"Lietuviškas Išradėjas"

Šituo vardu išleidome naują knygutę del išradėjų, talpinanti 20 paveikslų ir iliustracijų, visokių išradėjų ir išradimų, su aprašymais ir paveikslais miestų, New Yorko ir Washingtono.

Tą brangią knygutę, mes išsiunčiame kiekvienam ant pareikalavimo.

D y k a i !

Jeigu jūs norite žinoti kiek turto žmonės prasigėveno ir kiek dar galima prasigėventi su pagalba naudingų išradimų, tai rašykite tuojau, reikalaudami tos naudingos knygutės. Kaip žinovai (eks-pertai) patentų, — bandome išradimus DYKAI. Rašykite:

American European Patent
Office, Inc.
256 Broadway (T. E.)
New York N. Y.